Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 246 (6. 735) ◉ 1988 йил 27 октябрь, пайшанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Ўртоқлар! КПСС XXVII съезди ва Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси қарорларини амалга оширайлик! Революцион қайта қуришга муқаррар тус берайлик!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

ТОНГГИ ҒАЗЕТАЛАРДА

● 25 октябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев ва расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Германия Федератив Республикасининг Федерал канцлери Г. Коль ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Музокаралар ҳақидаги ҳисобот бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

● 26 октябрь куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев раислигида СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди. СССР Олий Советининг ўн биринчи сессиясини ўтказиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди, дейилади ана шу мажлис ҳақидаги расмий хабарда.

● «Известия» газетасининг учинчи саҳифасидаги «Театр майдонидаги баҳслар» сарлавҳали мақолада Арманистондаги вазиятни соғломлаштириш йўлидаги қадамлар ҳақида ҳикоя қилинади.

XXVI Тошкент шаҳар партия конференцияси олдидан

Ёшларга ишонч ортмоқда

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети 175 нафар коммунистни бирлаштирган. 1 та партия группаси ва 12 та цех бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди. Партия комитети олдиндан тадбирлар белгилаб, пухта тайёргарлик кўргани учун бу муҳим кампания муваффақиятли якунланди. Мухбиримиз бирлашмада бўлиб, партия комитетининг секретари Х. Р. Юсупжоновга бир неча савол билан мурожаат қилди.

— Ҳотам Розиқович, ҳисобот даврида партия группаси ва цех партия ташкилотлари фаолиятини таҳлил қилиб, қандай хулосага келдингиз?

— Менимча ошкоралик ва демократия ҳаётимизга тобора сингиб бораяпти. Кўпчилик давр талаби, яхши яшаш ва ишлаш зарурат эканлигини тушунмоқда. Вақтимни кўпроқ цехларда, одамлар орасида ўтказишга интиламан. Партия ташкилоти ишчиларнинг суянчиғига айланаётгани сезилаяпти. Чунки улар ўз дардлари, дилидаги бор гапларни очиқ айтишади. Маҳсулот сифати, меҳнат шароити, турмуш тарзи ва бошқа кўплаб ечилмаётган масалаларни парткомда муҳокама қилиб, раҳбарлар билан ҳал қилаяпмиз. Бу эса партия ташкилотининг оммавий-сиёсий ишлар йўналишини тўғри белгилаб олишда муҳим роль ўйнаяпти. Ўтказилган ҳисобот-сайлов йиғилишларда демократия ва ошкоралик туфайли партия группаси ва цех партия ташкилотлари етакчиларининг 90 проценти ўзгарди.

— Янги сайланганлар асосан кимлар?

— Ёшлар. Коллективимизда ишлаб обрў топаётган, ишчан ва ташаббускор ёшларга умид билан қаралмоқда. Бизда мунозара ҳисобот-сайловлардан бир ой олдин бошланди. Секретарликка ҳар ким ўз номзодини тавсия қилди. Номзодлар рўйхатга олингач, бир ўринга ҳатто 3—4 киши тўғри келди. Сайлов пайтида йиғилганлар шулардан энг муносибларига овоз беришди. Масалан, 3-цехда Т. Қосимов, 4-цехда Ж. Қосимов, 7-цехда Ғ. Каримов ва бошқа ёшлар ташкилот етакчилигига сайландилар.

— Йиғилишларда бирлашмадаги муаммо ва камчиликлар очиб ташландими?

— Қайта қуриш талаби қандай эканлигини яхши биласиз. Группа ва цех партия ташкилотларидаги йиғилишлар ҳам танқидий руҳда ўтди. Сўзга чиққан ўртоқларнинг асосий қисми хом ашё таъминоти ёмонлиги ҳақида гапирдилар. Ҳақиқатан ҳам шундай. Корхонада ётоқхона набори, шунингдек тумба, хонтахта, каравот ва бошқа мебеллар тайёрланади. Шу сабабли бир ойда ўртача 1600 куб метр ҳажмда ДСП материали ишлатилади. Ойнинг бошида таъминотчилар хом ашёни етказиб беролмай, 3-4 кунлаб иш тўхтаб қолади. Баъзан эса материал стандарт талабларига жавоб бермайдиган ҳолатда келтирилади. Маъмурият ва партия ташкилоти Тюмень, Верхнесинячинна, Иваново областларидаги таъминотчилар билан алоқани яхшилашлари, у ерга тез-тез вакиллар юбориб туришлари зарурлиги таъкидланди.

— Яна қандай масалалар хусусида фикр юритилди?

— Дастгоҳчилар бригадаси бошлиғи, партком аъзоси А. Собиров жиҳозларга эҳтиёт қисмлар етишмаётгани, 7-цех ишчиси З. Исроилов матрас учун келтирилаётган пружина блоклари сифатсиз эканлиги, слесарь Р. Расулов эса ёрдамчи цехларни такомиллаштиришга кам эътибор берилаётгани тўғрисида тўхталиб, бу камчиликларни бартараф этиш юзасидан фикр мулоҳазаларини билдирдилар. Бундан уч йил илгари 9-цех қурилган эди. Техник жиҳозлари, меҳнат шароити талабга жавоб бермаганлиги сабабли давлат комиссияси фойдаланишга ҳали қабул қилмаган. Шунга қарамай, цехда хонтахта ва каравот ишлаб чиқарилаяпти. Бригада бошлиғи Х. Тўхтаев бу ерда чала қолган ишларни қисқа муддатда тугатиш учун чора-тадбирлар ишлаб чиқиш лозимлигини айтди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

— Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси меҳнат коллективларининг навбатдаги вазифаларини белгилаб берди. Шундан кейинги ўзгаришлар ҳақида тўхталсангиз.

— Корхонада 1300 киши ишлайди. Улар группаларга бўлиниб, конференция материалларини ўрганишди. Тайёрлов цехи ишчиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат Валентина Таранторова анжумандан қайтиб келгач, цехларда ўз таассуротларини гапириб берди.

— Ишлаб чиқарилаётган мебелларга талаб қандай?

— Айниқса, давлат қабули жорий қилингач, маҳсулот сифати яхшиланди. Аҳоли талаб ва истакларини тўлиқ ўрганиш мақсадида бирлашма ёнига фирма магазини қурилган. Цех партия ташкилотлари эса бригадаларда сифат группалари ташкил этди.

Бирлашмада ҳали қилинадиган ишлар кўп. Партия комитети йиллик планнинг бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлаш учун ишчи-хизматчилар ўртасида тарбиявий ва оммавий ишларни кучайтириши зарур. Группа ва цех партия ташкилотларида билдирилган фикрлар асосида хом ашё сифати ва таъминотини яхшилаш, бирлашма филиали ва 4-цех реконструкциясини тезроқ тугаллаш, спорт комплекси ва руҳий енгиллаштирувчи хоналарни ишга тушириш вазифаларини бажариш доимий эътиборда бўлиши талаб этилади. Ташкилотчилик ва жанговарлик мужассам бўлгандагина меҳнаткаш омма партия ташкилотига муносиб баҳо беради

Суҳбатни С. ШОДИЕВ ёзиб олди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Давр унинг тақдирида

Қайта қуриш ва жадаллаштириш даври ғолибона одимлаяпти: у барча эскириб, ўз умрини яшаб бўлган нарсаларни четга суриб ташлаяпти. Бугунги кунда қайта қуриш фақат олға томон шиддат билан бораётганини, унинг муқаррарлигини ҳар бир киши ўз иши ва ҳаётида ҳис этаяпти. Ҳолбуки яқин-яқинларда ҳам унга қаршилик кўрсатганлар бўлди, аммо қудратли қайта қуриш тўлқини уларни четга улоқтирди.

Хатфинисо учун қайта қуриш кутилмаган нарса бўлмади. У шундай бўлишини кўплар қатори кутиб юрарди. Тўғри-да, кўзини лўқ қилиб оқни қора дейдиганлар сони кўпайиб қолган эди-да. Корхонада ҳам...

Аммо у юзлаб ҳалол, виждонли одамлар сингари қайта қуриш бугунги кунда ўсиш-ўзгаришларга сабаб бўлаётганини ўз кўзлари билан кўриб, ҳис қилиб турибди. Ундаги шаҳар, республика, мамлакатда рўй бераётган янгиликларга чанқоқлик ҳам шундан бўлса керак.

XXVI Тошкент шаҳар партия конференцияси яқинлашиб келяпти. Илғор ишчи сифатида унинг ҳам ўз ўйлаган режалари бор! Тошкент химия-фармацевтика заводида ўз касбига меҳр қўйган меҳнаткаш, ишчи касби қадрига етадиганлар кўп. Шулардан бири Хатфинисо Шамсиевадир.

Мана, ўн йилдан ошиб қолдики, у қадрдон корхонаси коллективи билан ютуқлар қўлга киритилса, севиниб, камчилик ва нуқсонлар юз берса, куюниб ишлаб келмоқда. Катта корхона экан, ҳар хил одам, ҳар хил тақдир, ҳар хил воқеа... Аммо Х. Шамсиева ва унинг дугоналарини корхонадаги ишларнинг ҳозирги суръати ҳали қаноатлантирмайди. Қайта қуриш юзасидан жуда катта тадбирлар программаси тузилган, уларни амалга оширишга ҳамма, энг аввало ўзи актив ҳисса қўшиши керак. Аммо қандай қилиб? Бу осон эмас. Ахир у икки боланинг онаси. Ўғиллари Ойбек билан Отабекни тарбиялаб вояга етказиши ҳам, бу ёқда — корхонада барча дугоналарига ўрнак бўлиши керак. Бунинг учун эса иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланишга интилаяпти. Меҳнатда интизомли бўлиш, иш унуми ва сифатига биринчи галда эътибор бериш унга хос муҳим фазилатдир. Бироқ бугунги кунда барчадан, шу жумладан тикувчи-мотористкалардан ҳам юксак унумдорликка эришиш талаб этилмоқда. Бунга оз-моз эришяпти ҳам. Акс ҳолда корхонада уни «Замондошимиз»га тавсия этишмаган бўларди...

Ҳ. ИКРОМОВ.

● СУРАТДА: Хатфинисо Шамсиева.

Т. Каримов фотоси.

Совет—Афғон дўстлиги кунлари

25 октябрь куни Тошкентда тантанали равишда очилган Совет — Афғон дўстлиги кунлари чинакам қардошлик байрамига айланди. СССР Чет эл туризми давлат комитетининг маданият-ахборот марказида жамоатчилик вакиллари, ишчилар, фан, маданият арбоблари, Тошкент олий ўқув юртларида таълим олаётган афғонистонлик студентлар тўпланишди. Улар Афғонистон Республикаси Министрлар Кенгаши раисининг ўринбосари, тинчлик ва бирдамлик ташкилотининг раиси Сарвар Мангал бошчилигидаги дўст мамлакатдан келган делегацияни қизғин табрикладилар. Дўстлик кунларининг очилиши Совет Иттифоқида кенг нишонланаётган афғон халқи билан бирдамлик кунига тўғри келганлиги рамзий маънога эга. Йиғилиш аҳли афғон халқининг тинчлик, озодлик ва миллий мустақиллик учун адолатли курашини қатъий қўллаб-қувватлаяжагини изҳор этди. Нутқларда совет кишилари исёнчилар ўз халқига қарши қилаётган жиноятлардан чуқур қайғуга тушаётганликлари айтиб ўтилди.

СССР билан Афғонистон ўртасида азалдан самимий, яхши қўшничилик муносабатлари мавжуд, дейишди нотиқлар. Бу муносабатлар давр синовидан ўтган. Ҳар томонлама Совет — Афғон ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланиб, ҳозирги кунда мустаҳкам ва барқарор тус олди, СССРнинг ва хусусан, Ўзбекистон мутахассисларининг техникавий кўмагида дўст мамлакатда экономика ҳамда социал соҳанинг ўнлаб йирик объектлари қурилди. Энергетика ва ирригация, транспорт ва газ саноати, кадрлар тайёрлаш соҳасидаги ҳамкорлик ривожланиб бормоқда. Ўзбекистоннинг Афғонистон хусусий сектори билан ҳамкорлиги соҳасида янги истиқболлар очилмоқда. Ўзбекистон аҳолиси шимолий вилоятларга бевосита оталиқ алоқалари доирасида кўрсатаётган ёрдам уруш вайрон этган Афғонистон хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлмоқда.

Совет — Афғон дўстлиги кунлари очилишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари Қ. Ҳ. Маҳамадалиев, Афғонистон Республикаси Бош Министрининг ўринбосари Сарвар Мангал нутқ сўзладилар.

Афғонистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консули Ғулом Ҳазрат Ҳамгар дўстлик кунлари тантанали очилишида иштирок этди.

* * *

Афғонистондан келган меҳмонлар В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар ва Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйдилар. В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалига бордилар. Дўстлик кунлари доирасида Афғонистон халқ ҳунармандчилиги, ҳозирги замон рассомлари ижодиёти, филателия ҳақида ҳикоя қилувчи кўргазма очилди.

Дўстлик кунлари қатнашчилари кўҳна Самарқандга сафар қиладилар, Совет — Афғон дўстлиги митингида қатнашадилар. (ЎзТАГ).

СССР Министрлар Советида

СССР Министрлар Совети 1988 йил 5 ноябрни иш куни деб ҳисоблаш ҳақида қарор чиқарди.

Ишчилар ва хизматчиларга 5 ноябрда ишлаганликлари учун бошқа дам олиш куни берилади ёки амалдаги қонунларда кўзда тутилган тартибда ва шартлар билан ҳақ тўланади. Ходимларнинг истагига мувофиқ бу кун йиллик отпускага қўшилиб, унга отпуска кунларига тўланадиган тартибда ҳақ тўланиши мумкин.

СССР Қонунлари лойиҳаси— умумхалқ муҳокамасида

Ҳаёт тақозоси

Матбуотда «СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги СССР Қонуни ҳамда СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақидаги СССР Қонунининг лойиҳалари» эълон қилиниши айни муддао бўлди.

Жамият тараққиёти айрим қонун ва қоидаларга ўзгаришлар киритилишини тақозо этади. Аслида ҳаёт тақозоси ҳам шундай. Ҳеч бир нарса бир жойда муаллиқ туриб қолмаганидек, йиллар ўтиши билан қонунлар ҳам ўзгариши табиий.

Сўнгги уч йил ичида мамлакатимизда катта ўзгаришлар рўй берди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVII съезди бўлиб ўтди. Съезд ошкоралик, демократия, қайта қуриш ишларига кенг эътибор берди. Шу йилнинг 28 июнида эса Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XIX Бутуниттифоқ конференцияси очилди. Коммунистларнинг тўла ошкоралик руҳида ўтган бу анжумани қатнашчиларнинг асосий эътиборини партия ташаббуси билан ва унинг раҳбарлигида мамлакатимизда авж олиб кетган революцион қайта қуришни қандай қилиб кучайтириш ва муқаррар қилиш керак, деган масалага қаратди.

Бу янгиликларнинг ҳаммаси маълум қонунларимизга айрим ўзгаришлар киритишни ўз-ўзидан талаб қилиб қолди. Мана шу янгиликлар самараси ўлароқ юқоридаги қарор вужудга келди. Унда халқ депутатлари Советлари системаси ва фаолиятининг принципларидан тортиб, сайлов системаси, СССР халқ депутатларининг съезди ва СССР Олий Совети ҳақидаги қонунга киритилган ўзгаришларгача ўрин олган.

Жумладан, «СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг қонуни лойиҳасининг 155-моддасида шундай дейилади: «Судьялар ва халқ маслаҳатчилари мустақилдирлар ва фақат қонунга бўйсунадилар. Судьялар ва халқ маслаҳатчиларига ўз ҳуқуқлари ва бурчларини ҳеч монеликсиз ва самарали амалга ошириш учун шароит таъминланади. Судьялар ва халқ маслаҳатчиларининг одил судловни амалга ошириш соҳасидаги фаолиятига бирон-бир тарзда аралашишга йўл қўйилмайди».

Бизнингча, бу жумлаларнинг таъкидланиши бежиз эмас. Узоққа бориб ўтирмай, турғунлик йилларини олиб кўрайлик. Судьяларнинг одил судлов ишларига аралашувлари содир бўлдими? Содир бўлди. Қонунларни истаганча ўз томонига буришлар бўлдими? Бўлди. Яшириб ўтиришга на ҳожат, ҳатто бегуноҳ одамлар туҳматдан қамалди. Била туриб шунга йўл қўйилди. Инсон қадр-қиммати топталди. Шунинг учун ҳам янги қонун лойиҳасида судьялар ва халқ маслаҳатчиларининг даҳлсизлиги, шунингдек улар мустақиллигининг бошқа гарантиялари СССРда судьяларнинг статуси тўғрисидаги қонун билан ва ССР Иттифоқи ҳамда иттифоқдош республикаларнинг бошқа қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилди.

Шундай экан, биз халқ судьялари ҳам фақат қонун юзасидан адолатли ҳукм чиқаришимиз керак. Ҳамиша бизнинг қўлимизга инсон ва унинг тақдири ҳақида ҳукм чиқаришдек муҳим вазифа топшириб қўйилганини унутмаслигимиз керак.

Ш. СУЛАЙМОНОВА,
Ҳамза район халқ судининг раиси.

«Оқ олтин» — Ватанга!

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 26 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

ТОШКЕНТ	0,57	103,91
ХОРАЗМ	0,55	103,58
БУХОРО	1,14	100,28
Қашқадарё	0,91	98,11
ҚҚАССР	1,00	91,86
Сирдарё	0,80	89,35
Сурхондарё	1,10	88,53
Фарғона	0,88	86,36
Наманган	0,96	85,47
Самарқанд	1,33	73,80
Андижон	0,55	66,99
Республика бўйича:	0,90	88,69

Пахтакорга мададкормиз

Теримда ҳам намуна

Тошкент Давлат маданият институтининг маданий-оқартув ишлари факультети режиссура бўлимининг 70 студенти тенгдошлари қаторида Сирдарё область Ильич районидаги генерал Узоқов номидаги 4-совхознинг 3-бўлимида меҳнат қилишаётир. Бўлғуси режиссёрлар биринчи ва иккинчи беш кунликлар якуни бўйича яхши натижаларга эришишди.

— Бу ерга 5 октябрда келгандик, — дейди институт катта ўқитувчиси Маҳкам Исломов. — Дастлабки кунларданоқ талабаларимиздан Нурбек Ҳасанов, Мурод Қобулов. Равшан Аҳмедов, Маълума Абдуллаева ва Юлия Носова каби ёшлар теримда ўзларини кўрсатишяпти. Уларнинг ҳар бири биринчи беш кунликда 800—900 килограммдан пахта теришди. Бошқаларга ибрат бўлаётган бу илғорларни совхоз маъмурияти 25 сўмдан пул мукофоти билан тақдирлади. Бригадамиз эса институт кўчма вимпелини қўлга киритишди. 13 октябрда совхоз деҳқонлари давлатга пахта топшириш планини бажарди. Бунда бизнинг 220 тонна улушимиз борлигидан фахрланамиз.

Илғор студентларимизнинг ҳар бири шу кунгача совхоз хирмонига 2—2,5 тоннадан пахта териб беришди.

— Турар жойимиз яхши, — дейди беш кунда сал кам 900 килограмм пахта терган Нурбек Ҳасанов. — Илгарилари тахта сўриларда ётар эдик, ҳозир ҳар кимга алоҳида каравот. Электр таъминоти яхши, оқшомлари ҳордиқ чиқаришимизга барча шарт-шароитлар муҳайё. Шундай бўлгач, дилдан чиқариб ишлагинг келади-да!

А. ДАМИНОВ.

Етмиш йил жанговар сафда

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг газетаси — «Фрунзевец»нинг биринчи сони чиқа бошлаганига етмиш йил тўлди. Газета етмиш йил мобайнида катта, жанговар йўлни босиб ўтди. Босмачиларга ва немис-фашист босқинчиларига қарши курашда аскарларимизга мададкор бўлди.

Тошкентдаги Округ офицерлар уйида шу санага бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Уни «Фрунзевец» газетасининг редактори полковник Г. П. Иванов очди. Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони армия генерали Н. И. Попов газета коллективини, шунингдек туркистонлик ҳарбий журналистларни байрамлари билан қутлади. Улардан бир группаси Фахрий Ёрлиқ ва қимматбаҳо совғалар билан мукофотланди.

Мулоқотга марҳамат

Бугун, 27 октябрь соат 20.30 да Тошкент телевиденнесида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ва унинг хизматлари раҳбарларининг шаҳар аҳолиси билан телефон орқали мулоқоти бўлади. Шаҳар хўжалигини қиш мавсумида ишлашга тайёрлаш — ана шу мулоқот мавзуидир.

Саволларингизга Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Леонид Андреевич Костин ва Ҳикматулла Ёқубович Охунжонов жавоб берадилар.

Кўрсатувда «Таштеплокоммунэнерго» бош директори Сергей Маликович Қосимов, «Таштеплосеть» корхонаси директори Бобур Шамсутдинович Ҳошимов, «Ташремстрой» трести бошқарувчиси Жўра Юнусович Мақсудов, шаҳар уй-жой бошқармасининг бош инженери Вячеслав Михайлович Ким иштирок этадилар.

Шаҳарни қишга тайёрлашга доир савол ва таклифларингиз билан 41-38-51, 41-07-70, 41-39-84 телефонлари орқали мурожаат этишингиз мумкин.

Лочин парвози

Ғуломжон Азимхўжаев 1939 йилда Тошкентдаги электрмеханика техникумини тугатган ҳамоно Совет Армияси сафига чақирилди. Икки йил солдатлик бурчини ўтади. Ниҳоят, уйга қайтишга ҳозирлик кўриб турганда бирдан Улуғ Ватан уруши бошланиб қолди. Совет Армиясида чиниққан Ғуломжон каби солдатлар фронтнинг олдинги линиясида бўлишиб, немис-фашист босқинчиларига қарши жонбозлик кўрсатдилар.

У ҳарбий мутахассислиги бўйича алоқачи бўлиб, уруш бошланганда Смоленск шаҳридаги 288-ўқчи полкида хизмат қиларди. Маълумки, фашистлар Германияси дастлабки ойларда Белоруссияга даҳшатли суратда бостириб кирди. Душман Москва томон юриш учун дастлаб Смоленск шаҳрига катта куч ташлади. Фашистлар ердан, ҳаводан тинимсиз ҳужум қиларди. Ғуломжон бу вақтда Смоленскдаги алоҳида 45-қирувчи авиадивизияда хизмат қиларди. Деярли ҳар куни ҳаво жанги давом этарди. Душманнинг юзлаб самолётини яксон қилишда қаҳрамонлик кўрсатди. Ғуломжон шу оғир жангларни эслаб, шундай дейди:

— Бир куни душманнинг иккита қирувчи самолёти ўртасида қолдим. Таслим бўлмадим. Отишув бошланди. Душман самолётининг бири ёниб кетди, аммо иккинчиси бизни ўққа тутди. Шунда оёғимга ўқ тегиб яраландим. Аммо ҳали тетик эдим. Самолётни хавотирсиз жойга қўндирганимда менга дастлабки медицина ёрдами беришди. Самолётни тешиб ўтган ўқ ўнг оёғимга қадалиб қолган экан. Ҳамширалар ўқни олиб ташлашди. Аммо госпиталга боришни истамадим. Чунки душман Москва томон интилаётган эди-да. Мен жонажон Москва мудофаасида қатнашиш учун ҳарбий ҳаво кучлари сафида хизматни давом эттирдим.

Москва учун қаттиқ жанг борарди. Айниқса ҳаво жанги даҳшатли эди. Москва хавф остида қолган кезларда Совет жангчиларининг ҳаводан ва ердан қилган матонатли жанглари натижасида душман Москва остонасидан улоқтириб ташланди. Бу вақтда Сталинград фронтида ҳам аҳвол жиддий эди. Шу сабабли Москва жангларида иш кўрсатган авиация қисмлари Сталинград фронтига юборилди. Айниқса душман дарё атрофида мустаҳкам ўрнашиб олгани учун уларга қарши қаттиқ жанг олиб боришга тўғри келди.

Ғуломжон бу вақтда бомбардимончи самолётда хизмат қиларди. Фашистларнинг ўрнашиб олган жойларини аниқлашда ва нишонга олишда катта фидойилик кўрсатди. Ниҳоят оғир жанглар, берилган қурбонлар эвазига Сталинград фашистлардан тозаланди. Аммо чекинаётган душман Украинанинг пойтахти Киевда тиш-тирноғи билан қаршилик кўрсатарди. Ниҳоят Киев ҳам газандалардан бутунлай озод қилинди. Шундан сўнг душман орқага чекинишга мажбур бўлди. Ғуломжон Польша, Чехословакия ерларини озод қилишда ҳам иш кўрсатди. Ғалаба кунини Прагада кутиб олди.

1945 йил декабрида Тошкентга қайтгач, дастлаб Тошкент область Калинин район Совети ижроия комитетида масъул секретарь, сўнг Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида бўлим бошлиғи бўлиб ишлади.

1944 йилдан буён КПСС аъзоси Ғ. Азимхўжаев қаерда бўлмасин, партия ва ҳукуматимизнинг топшириқларини сидқидилдан бажариб келди. У шахсий пенсионер, 5 фарзанднинг отаси ва 15 неварага бободир.

Ғуломжон Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган жасорати учун Улуғ Ватан уруши ордени ва 10 дан ортиқ медалларга сазовор бўлди. Унинг шахсий «делосида» қўмондонлик томонидан берилган йигирмага яқин ташаккурнома бор.

Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани ҳозирги вақтда ўзи яшаб турган Собир Раҳимов район «Янги Тошкент» маҳалласининг фаолларидан биридир. Маҳаллада қайта қуриш ва ободончилик ишларига бош-қош бўлмоқда. Ўз бошидан кечирган жанг лавҳаларини ёшларга ҳикоя қилиб бермоқда, уларни Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш ишига ҳисса қўшмоқда.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ,
жамоатчи мухбир.

Амалий ёрдам керак

Ветеранлар фахримиз. Уларнинг бой иш тажрибалари, мазмундор ҳаёт йўли ёшлар учун мактаб. Шунинг учун ҳам улар эъзозда. Ҳамма ерда ҳам Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранларига, хусусан ветеранлар Советларининг ишига етарли эътибор берилаяптими? 1-пойабзал фабрикаси ветеранлар Советининг раиси С. Е. Богаткин билан суҳбатимиз ана шу хусусда борди.

— Совет халқи олдидаги камтарин меҳнатларимизни, Улуғ Ватан уруши давридаги хизматларимизни қадрлаб, кўрсатилаётган ҳурмат-иззатдан беҳад мамнунмиз. Фабрика ветеранлар Совети ҳисобида 56 нафар Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ва 32 нафар меҳнат ветерани бор. Уларнинг кўплари айни вақтда ишлаб чиқаришда иштирок этишмоқда. Улуғ Ватан уруши иштирокчиларидан А. Саприкин, И. Белоусов, пенсионерлардан Р. Остроухова, Л. Титова, Н. Цинковцева ва бошқа кўплаб ветеранларимиз ишчи-хизматчилар қаторида ёш ишчиларга кўп йиллик тажрибаларини ўргатиб, бирга меҳнат қилишяпти.

Шу ўринда фабрика дирекцияси, партия, комсомол, касаба союз ташкилотларига баъзи эътирозим бор. Тўғри, мажлисларда, йиғилишларда ветеранларга эътиборни кучайтиряпмиз, қулай шароитлар яратяпмиз, дейишади. Аслида-чи? Ветеранлар Советининг раиси сифатида партком секретарига, касаба союз комитети раисига битта хона ажратиб бериш ҳақида илтимос билан кирдим. Хўп дейишади. Натижа эса йўқ. Илтимос, маслаҳат ва арз билан келганларни иш жойида қабул қилиб бўлмайди-ку!

Мақтаниш учун айтаётганим йўқ, ветеранларнинг ҳаёт йўлидан сабоқ оларли томонлари кўп. Уларни ўрганиш фойдадан ҳоли эмас, деб ўйлайман. Партия, комсомол, касаба союз комитетлари ташкилотчилик қилиб, ёшлар билан тез-тез учрашувлар ўтказиб, мураббийлик ҳаракатига кўпроқ эътибор бериши лозим. Ҳозирча бу ҳақда илиқ гап айтиш қийин. Деярли учрашув ўтказилмайди.

С. Е. Богаткиннинг фикрига тўла қўшилиб шуни айтиш мумкинки, фабрика ветеранлар Советига алоҳида хона билан чекланмасдан, дам олиш, ишчи-ёшлар билан суҳбатлар ўтказиш учун ҳам хона ажратилса мақсадга мувофиқ бўлади. Янги сайланган партия комитети мураббийлар фаолиятига эътиборни кучайтириш лозим.

Тўғри, фабрика касаба союз комитети ҳар йили ҳар бир ветеран учун дам олиш уйларига бепул путёвка ажратяпти. Байрамларда уларнинг ҳурмат-иззати бажо келтириляпти. Лекин уларни фақат байрамлардагина эслаш кифоя қилмайди. Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари ҳар куни ҳурмат-эҳтиромимиздан баҳраманд бўлишлари керак.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

Шаҳримизда ветеранлар орасида ёшларга намуна бўлаётган, уларга бой тажрибаларини ўргатаётган кишилар жуда кўп. Пелагея Степановна Турчанинова шулардан биридир. У пластмасса буюмлари ва маиший химия заводида ишламоқда.

Йигирма йиллик иш фаолияти мобайнида кўплаб ёшларга устозлик қилди. Унга ишонч билдириб, бригадир этиб сайлашган. Бригадада 19 киши бор.

Шу кунларда бригада аъзолари план-топшириқларини 140—150 процентдан адо этишяпти. Фотохимикатлар тайёрлаш суръати ва сифатини тобора оширишга эришишаяпти.

СУРАТДА: пешқадам ишчи Пелагея Степановна Турчанинова.

У. Усмонов фотоси.

Фидокор кишиларимиз

Шоир Ҳабибийнинг қўшниси

Радиодан дилрабо қўшиқ тараляпти. Ғазалхон шоир Ҳабибий қаламига мансуб қўшиқлар... Чойхонадагиларнинг ҳаммаси мириқиб эшитяпти. Улар орасида озғингина, нурли юзларига кексалик салобати соя ташлаган бир отахон ҳам бор. Ҳар гал Ҳабибий номи тилга олинганда, шеъру ғазаллари ўқилганда ёки қўшиқ қилиб куйланганда Собир отанинг қалби орзиқиб тушади. Кўз олдига шоир Ҳабибий келади. Иккаласи ёнма-ён ўтириб суҳбатлашганлари, отамлашиб куну тунларни серзавқ ўтказган дамлари хаёлидан бир-бир ўтади. Шундан кейин аччиқ армон кўксига қадаладида, беихтиёр уф тортиб юборади. Лаблари ўз-ўзидан пичирлайди: «Ўлдинг — кетдинг экан-да. Йўқ, ким-киму, Ҳабибий хотирасига бунчалик эътиборсиз қарамаслик керак. Уйи бузилса, шоирнинг бу жойдан номи ҳам ўчади».

Собир ота чидай олмай даст ўрнидан туриб кетди...

Унча-мунча юмушларни ҳал этиш Собир ота учун ҳеч гап эмас. Босиб ўтилган салмоқли умр йўли, катта ҳаёт тажрибалари доимо қўл келади. Аммо бу гал кўндаланг бўлган муаммо уни узоқ ўйлантириб қўйди. «Бир ишга жазм қилиб киришишдан аввал яхшилаб ўйлаб кўриш керак, токи уни халқ қўллаб-қувватлайдиган бўлсин,— ўзича режа тузарди. Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Камолон маҳалла комитети раисининг муовини Собир Йўлдошев. — Кўтариб чиқилган масала кўпчиликка маъқул тушмаса, амалга ошмаса — бундан ёмони йўқ. Энг яхшиси, аввал маҳалла комитетининг раиси билан маслаҳатлашайлик-чи. Кенгашли тўй тарқамас, деганлар...».

Собир Қурбоновичнинг асосли таклифлари, бу йўлда тузган режалари Авазхон Ғаппорхўжаевга ҳам маъқул тушди-ю, вазифа ижросини С. Йўлдошевнинг ўзига юклади.

— Маҳалламиз вакилларига бош бўлиб ўзингиз борасиз, — деди у.

Шундай қилиб, Камолон маҳалласидан олти ветеран республика Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходими қабулига кириб бордилар. Отахонларни яхши кутиб олишиб, кўнгилларида нима тилак бўлса ҳаммасини айтишни кутишди. Ҳар ким ўз илтимосини бирма-бир гапирди. Навбат Собир Йўлдошевга келди.

— Хўш, сизнинг қандай тилакларингиз бор? — сўради мезбон илиқ табассум билан.

— Таниқли ғазалхон шоир Ҳабибий кўп йиллар бизнинг маҳалламизда яшаб, шу жойда оламдан ўтган, — дея кўнгилдаги асосий мақсадга кўчди Собир ота. — Маълумки, Ҳабибий партия ва ҳукуматимиз таклифига биноан ўзи сингари бир группа таниқли кишилар қаторида Тошкентга кўчиб келиб, кенг миқёсдаги ишларни рўёбга чиқарган эди. Алишер Навоий номидаги Катта театр биноси бунёд этилиши жараёнида ўша машҳур кишилар меҳнатини Усмон Юсупов ҳам бағоят қадрлаганини биз яхши биламиз. Хусусан, ўз касбининг шайдолари Уста Ширин, Уста Тошпўлат кабилар қаторида шоир Ҳабибий Камолон маҳалласида яшаб ижод этиш истагини билдирганларида, республика партия ва ҳукумати кўрсатмаси билан улар учун тез фурсатда уй-жой тиклаб берилган эди. Бизнинг биринчи истагимиз шоир Ҳабибий уйи сақлаб қолиниб, уй-музейга айлантирилса... Шоир яшаган уйга у ҳақда маълумотлар битилган мемориал тахта, «Камолон» қабристонидаги Ҳабибий қабрига эса ёдгорлик ўрнатилса, маҳалламиздаги «Молочная» кўча Ҳабибий номи билан аталса айни муддао бўларди. Эски мактаб биноси ҳозирги давр талаби, шарт-шароитига тўғри келмай қолди. Янги мактаб қурилиши тезлаштирилсаю, эски мактаб биноси ҳам сақлаб қолиниб, болалар боғчасига айлантирилса...

Маҳалладан вакил бўлиб борганлар орасида Собир Қурбоновичнинг таклифлари айниқса маъқул тушди.

Биз Собир Қурбоновични излаб шифохонадан топдик. Ота бу йил роппа-роса етмиш баҳорни кутиб олибди. Истараси иссиқ, боқишлари тетик, самимий ва жиддий.

— Ўзингизни ўтга-чўққа ураверib чарчатибсиз-да, — ярим ҳазил билан суҳбатга тортдик у кишини. — Маҳалла комитети раисининг муовини вазифасининг ўзи бир олам. Яна уруш ва меҳнат ветеранлари Совети раислиги, Октябрь район маҳаллалар Совети аъзолиги. Булар ҳам етмагандек, республика Ёзувчилар Союзининг масъул идоралари амалга оширишлари лозим бўлган ишларни ҳам зиммага олибсиз...

— Ҳабибийга тегишли баъзи тадбирларни айтяпсизми? — дарҳол эътироз билдирди ота. — Бу хусусда қўлдан келган ишларни қилмасам, виждон азобида қолган бўлур эдим. Ахир, Ҳабибий домла билан қадрдонлигимизни туғишган оға-инилар яқинлигидан кам деб бўлмайди. У одам билан доимо ҳамсуҳбат, дилкаш, дардкаш эдик. Ёзган жами китобларидан дастхат битиб ҳадя этмай қўймасди. Агар вақтида ҳаракат қилмасак, ғазалхон шоир хотирасини сақлаб қолувчи энг қимматли манбалар йўқ бўлиб кетиши мумкин эди-да...

— Э, бу одам шифохонага даволаниш учун эмас, келажакдаги югур-югурлари режасини пишиқтириб олиш учун келган экан, — суҳбатга аралашди Собир отанинг палатадоши Тўхтамурод ака Азаматшайхов. — Камолон маҳалласи ёнидаги 2700 ўринли иккита янги мактаб биноси ўртасига урушдан қайтмаганлар хотираси учун ёдгорлик ўрнатиш режаси бу одамнинг бутун хаёлини банд этган. Кечаю-кундуз шуни гапиради, шу ҳақда ўйлайди. Лекин, очиғини айтсам, Собир Қурбоновичнинг иродасига, олижаноблигига мен ҳам қойил қолдим.

— 1930 йилдан иш фаолиятимни бошлаб, уч авлодга таълим-тарбия бердим, — майин жилмайиб сўзида давом этди Собир Қурбонович. — Меҳнатларим эвазига муносиб тақдирландим, етарли миқдорда пенсия билан ҳам таъминланганман. Очиғини айтсам, пенсияга чиққанимдан сўнг, яъни 1974 йилдан кейин жамоатчилик ишларига бутунлай берилиб кетганимни ўзим ҳам сезмай қолдим. Бошлаган бирор ҳаракатимизда халқ манфаати кўзланган бўлса-ю, иш осон кўчавермаса матбуотни ҳам ёрдамга чақирардик. Қарабсизки, яхшигина мухбир ҳам бўлиб олдик, — астойдил завқланиб кетган Собир Қурбоновичнинг ёдига нохуш бир воқеа келиб, дарров чеҳраси жиддийлашди. — Қаранг, В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари Дўстлиги саройи рўпарасида қурилган тўққиз қаватли бешинчи уйнинг биринчи қаватини битирмай, фойдаланишга топшириб кетишибди. Оқибатда чала ётган хоналар ахлатхонага, бузуқчилик, кашандалик жойларига айланибди. Маҳалламиз қошида, худди кўз олдимизда газак олиб бораётган бундай хунук ҳолга бефарқ қараб туриш мумкинми! Шу уйни қурган 159-трестга бордик, керакли жойларга ёздик, телевидениени ҳам жалб этдик. Ахири шаҳримиз кўркига доғ бўлиб тушган ўша жойни тартибга келтириб тинчидик. Хуллас ука, қолган умрни мана шунақанги йўлга сарф этиш учун бел боғлаганмиз.

Асад АСИЛОВ.

Справкалар бюроси

С. ХОЛИҚОВ: Мен меҳнат ветераниман. Яқинда қарилик пенсиясига чиқишим керак. Айтингчи, 20 процентли пенсияга қўшимча ҳақ олиш учун узлуксиз иш стажим неча йил бўлиши керак? Менинг узлуксиз иш стажим 30 йил (бир корхонада ишлаб келдим), энди район социал-таъминот бўлимида қўшимча берилмайди, дейишаяпти. Шу тўғрими?

Жавоб: Амалдаги қоидага кўра пенсияга 20 процентгача қўшимча ҳақ тўлаш учун узлуксиз бир корхона (муассаса, ташкилот)да 25 йил ,умумий иш стажи 35 йил (эркаклар учун) бўлиши талаб қилинади. Сиз келтирган мисолга кўра биринчи талаб, яъни бир корхонада узлуксиз иш стажи 25 йил бўлиши талаби бажарилган, иккинчиси, яъни 35 йиллик умумий иш стажи талаби бажарилмаган. Чунки сизнинг жами стажингиз 30 йилни ташкил этади. Демак, социал-таъминот бўлими сизга тўғри жавоб берган.

●

Э. СОБИТОВ: Меҳнат ветераниман. Пенсияга чиқишимга бир йил қолди. Яқинда (дам олиш куни) уйда жароҳатландим. Икки ҳафтадан ортиқроқ амбулатория ёрдамини олдим. Касаллик варақаси бўйича пул тўлашда 5 кун касаллик учун ҳақ беришмади. Шу тўғрими?

Жавоб: Ҳа. тўғри. Амалдаги қонунга биноан хўжаликда юз берган жароҳат туфайли касаллик варақаси бўйича ҳақ иш қобилияти йўқолган куннинг олтинчисидан бошлаб тўлана бошланади. Биринчи беш кун учун справка берилади. Агар жароҳат табиий офат (ер қимирлаши, сув босиши, бўрон, ўт кетиши ва хоказо) ёки жабрланувчининг аналитик камчилиги туфайли рўй берган бўлса, у ҳолда касалликнинг биринчи кунидан бошлаб нафақа тўланади.

●

А. КАРИМОВ: Мен уй-жой шароитимни яхшилаш учун ижроия комитетда имтиёзли рўйхатда тураман. Куни кеча мени чақириб, сизга квартирани 5-қаватдан берамиз, дейишди. Мен меҳнат инвалидиман. Астма касалим бор. Квартирани юқори қаватдан беришлари тўғрими?

Жавоб: Амалдаги тартибга кўра баъзи сурункали касалликлари бор шахсларга квартира ажратилганида ижарага олувчининг ёши, касаллиги эътиборга олиниб, иложи борича пастки қаватлардан жой берилиши керак. Сиз ҳам шундай имтиёздан фойдаланишингиз мумкин. Бунда медицина хулосаси бўлиши мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Абдужалил ҲАСАНОВ,
юрисконсульт.

Луқма

Уйимда телефон бўладими?

Ҳурматли редакция! Мен уйимизга телефон тушириш мақсадида 1977 йил январь ойида навбатга ёзилган эдим. Лекин ҳанузга қадар илтимосим қондирилмади. Қўшниларимда эса бор. Аллақачон тушириб олишган.

Ёшим 82 да, анча йиллар ўқитувчилик қилдим. Саводсизликни тугатиш, хотин-қизлар озодлиги, ер ислоҳоти ва бошқа жамоат ишларига ўз ҳиссамни қўшганман. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирландим. Меҳнат ветерани, шахсий пенсионерман. Ўзим яшаб турган маҳалла ветеранлар Советининг раисиман.

Сизга мурожаат этишимдан мақсад хонадонимда телефон ўрнатишга ёрдам берсанглар. Кекса ёшим билан қачонгача идорама-идора юраман. Бор умидим сизлардан. Менинг адресим: Тошкент—106, Чевар кўчаси, 4-проезд, 23-уй. Зора, 11 йиллик навбат кутишларим ниҳоясига етса.

Саъдулла ҒИЕСОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Демократик ислоҳотларга қарши

МАДРИД. ЭФЭ агентлигининг хабар беришича, Чилидаги ҳарбий режимга бошчилик қилаётган диктатор Пиночет ҳукумат кабинетидаги 19 министрдан 8 нафари алмаштирилишини эълон қилди.

Пайшанба куни Чилидаги ҳукумат кабинети шу йилнинг 5 октябрида бўлиб ўтган умуммиллий плебисцитда Пиночет мағлубиятга учрагандан сўнг иккинчи марта тўла составда истеъфо берди. Бу тадбир чоғида, чилиликларнинг аксарияти диктаторнинг президент лавозимида бўлишини яна бир муддатга чўзиш ниятига қарши овоз берди. Пиночет ҳукуматнинг биринчи истеъфосини қабул қилмади. Бу истеъфо плебисцит якунлари маълум бўлиши биланоқ эълон қилинган эди. Айни бир вақтда у оппозициячилар ёқлаб чиқаётган демократик ислоҳотларни муҳокама қилиш ниятида эмаслигини очиқ-ойдин маълум қилди.

Сенаторнинг фикри

МАНИЛА. Филиппин сенатори, ташқи ишлар комиссиясининг раиси Летисия Шахани хоним Совет Узоқ Шарқи билан савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантиришни ёқлаб чиқди. У конгрессда сўзга чиқиб, яқинда Владивостокдаги «Осиё — Тинч океани регионни: мулоқот, тинчлик ва ҳамкорлик» халқаро учрашувида бўлган чоғида Совет Иттифоқи ер куррасининг мазкур қисмида амалий сиёсат ўтказаётганлигига ишонч ҳосил қилганлигини таъкидлади.

Совет Узоқ Шарқи ва Сибирь табиий ресурсларга бой бўлиб, катта иқтисодий потенциалга эга. Бундан ташқари мазкур районлар территория жиҳатидан Филиппинга яқин жойлашган. Шунинг учун ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантиришга бўлган бизнинг ўткир иштиёқимизни ҳисобга олганда, дейди Шахани, Филиппин савдо-саноат доиралари учун Совет Иттифоқининг ана шу районлари билан савдо ва иқтисодий муносабатларни ривожлантириш фойдалидир.

ОБЪЕКТИВДА — НИГЕРИЯ

Ривожланаётган мамлакатларга экология фожиаси хавф солиб турибди.

Ушбу суратда тасвирланган Нигериянинг Коко порти яқинида истиқомат қилувчи бола ҳам «Экспресс» француз ҳафтаномаси мухбирининг фотообъективига шубҳа билан қарамоқда — оқ танли кишилар унга ва маҳаллий аҳолига жуда кўп ғам-ташвиш келтирди.

ПРЕЗИДЕНТЛИК САЙЛОВИ ОЛДИДАН

ВАШИНГТОН. АҚШ вице-президенти, республикачилар партиясидан президентликка номзод Жорж Буш Фултондаги (Миссури штати) вестминистер коллежида сўзга чиқди. У ўз нутқида президент сайловида ўзи ғалаба қозонган тақдирда бўлғуси маъмуриятнинг Совет Иттифоқига ёндашувини умумий тарзда таърифлаб ўтди.

Фултондаги нутқидан Буш ўз маъмурияти СССР билан ишларни фақат зўравонлик позициясида туриб олиб боражагини яна бир бор таъкидлаш учун фойдаланди. Европани ҳамон «темир парда» ажратиб турибди, аммо бу парда анча «занглаб» қолди, деб таъкидлади у.

Муваффақиятли операциялар

ЛУАНДА. Ангола халқ қуролли кучлари октябрнинг дастлабки икки ҳафтаси мобайнида Уамбо вилоятида МРБ ҳамда ирқчи ЖАР махсус хизматлари қарамоғида бўлган террорчи Унита гуруҳидан 87 бандитни яксон қилган. Ангола ахборот агентлиги —Ангоп маҳаллий ҳарбий қўмондонлик вакилига таяниб, ана шуни эълон қилди.

Ангола армиясининг бўлинмалари муваффақиятли операциялар чоғида кўплаб қурол-яроғ ва ҳарбий анжомларни қўлга туширди, террорчилар ўз базаларига зўрлик билан ҳайдаб олиб кетган тинч аҳолидан қарийб юз кишини озод этди.

Исроилнинг террорчилик хуружлари қўллаб-қувватланмоқда

ТУНИС. Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида жойлашган Калькилья шаҳри узра яна АҚШ ҳарбий денгиз кучларига қарашли иккита жанговар вертолёт икки маротаба учиб ўтган. ВАФА агентлигининг бу ерда тарқатилган ахборот бюллетенида хабар қилинишича, бу ҳодиса Американинг Фаластин миллий қўзғолонини бостиришда Исроилнинг террорчилик хуружларини қўллаб-қувватлаётганлигига далолат беради.

Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги ва Ғазо секторидаги аҳоли пунктларида оммавий намойишлар тўлқини авж олиб кетган, бу намойиш қатнашчилари Фаластин миллий байроқларини кўтариб бориб, ФОТни қўллаб-қувватловчи шиорларни баланд овоз билан такрорлаганлар ва Тель-Авивнинг террор ҳамда жабр-зулм сиёсатини қоралаганлар.

Париждаги «келажак» музейи

Парижнинг шимолий-шарқидаги ўрмон-боғ зонасида фан ва саноат маркази —бир неча юз гектар майдонни эгаллаган нодир музей жойлашган. Парижликлар кўпинча уни XXI аср музейи деб, ҳатто келажак музейи деб аташади.

Мазкур музейни ташкил этиш ғояси 70-йилларнинг ўрталарида туғилган эди. Даставвал унга бош инженер ва бўлажак директор Морис Леви санъат, музика ва фан соҳасидаги жаҳон ва мамлакат ютуқларининг ўзига хос музейи сифатида асос солганди. 1986 йилга келибгина у фан ва саноат маркази сифатида шаклланди.

Марказнинг рамзий дарвозасидан кирган томошабин ўзини турли-туман, ғаройиб машиналар, аппаратлар ва роботлар жамланган эртаклар оламига кириб қолгандек тасаввур қилади. Бу ерда қандайдир нотаниш товушлар ва ҳидлар ҳукмрон, ҳамма нарсани кўз илғамас, қудратли бир кимса бошқараётгандек туюлади. Парижликлар ва Франция пойтахтининг меҳмонлари кўп сонли кино залларига ташриф буюришлари мумкин. Уларга ана шу залларда кўҳна ўтмишга ёки сирли келажакка саёҳатни таклиф этишади. 3 минг томошабин сиғадиган планетарий залида улар бир олам таассурот олишади. Зиёратчиларни ҳар қадамда дисплей, компьютер, аудио ва видеотехника янгиликлари, голография, космик фазони тадқиқ этиш соҳасидаги муваффақиятлар билан учрашувлар кутади, турли полимерлар ва шиша толаларининг саноатда қўлланилиши билан танишадилар.

Фан ва саноат марказининг ташкилотчилари ва бунёдкорлари ўз олдиларига уни коммерция корхонасига айлантириш вазифасини қўйишмаган эди. Аммо марказга қизиқиш шу қадар кучлики, унинг ўзини ўзи қоплаши яққол кўриниб турибди. Бу эса ўз навбатида экспозицияларини янада кенгайтиришни режалаштириш ва такомиллаштириш имконини беради.

СУРАТДА: марказ павильонларидан бирида.

Камера Пресс — ТАСС фотоси.

Республика бўйлаб

ХУШХАБАРЛАР

⊙ Свердловск-сортировочная станциясига фалокат келтирган портлаш Ўзбекистон темирйўлчиларини чуқур ташвишга солди. «Сизларни оғир кунларда ёлғиз қолдирмаймиз», — дейишмоқда улар ураллик ўртоқларига. Ўрта Осиё темир йўли бошқармасида бир кунлик иш ҳақини ураликларга юбориш ҳақида якдиллик билан қарор қабул қилинди. Темир йўлнинг барча ишчиларини ҳам ана шундай қилишга чақирдилар. Пул ўтказиш учун Свердловск шаҳрида Промстройбанкнинг 700972 сонли счёти очилган.

⊙ Попдаги қариялар ва инвалидлар интернати икки баравар кенгайди — ҳозир бу ерда 300 та ўрин бор. Уни реконструкциялаш, жиҳозлаш ва ремонт қилишда қурувчиларга интернатни оталиққа олган хўжаликлар — «Поп» ва «Москва» совхозларининг бригадалари ёрдам беришди. Интернатда шинам палаталар, дам олиш хоналари бўлиб, кексалар мириқиб ҳордиқ чиқарадилар. Уларнинг ихтиёрига устахона ҳам бериб қўйилган.

⊙ Қўрғонтепа районида янги кооперативлар очилди. Уларга «Орзу» ва «Дурадгор» деб ном беришди. Бу кооперативлар ҳамқишлоқларининг уйларини қуриш ва уларни ремонт қилиш билан шуғулланмоқда. «Шоҳрух» кооперативи эса модали устки кийимларни тикиб турибди. «Чевар» кооперативи болалар кийим-кечакларини, «Илғор» кооперативи эса буюртма пойабзалларни тикиб беради.

⊙ «Узгипроавтодор» институтининг лойиҳасига асосан 8-қурилиш тресги бунёд этган «Фарғона» аэровокзалининг янги биносига пассажирлар келишди. 2 минг квадрат метр майдонга эга бўлган бинода кутиш зали, билет сотадиган кассалар, болали оналар хонаси, ахборот таблоси, справкалар бюроси ва бошқа хизматлар жойлашган. Вокзал бир соатда 200 пассажирга хизмат кўрсата олади. Тор бўлиб қолган эски бинода меҳмонхона очишни режалаштиришмоқда. [ЎзТАГ].

«Правда»—89

«Правда» — КПСС Марказий Комитетининг органи. В. И. Ленин бу газетага асос солган, биринчи редактори ва етакчи публицисти бўлган. «Правда»нинг биринчи сони 1912 йил 5 май куни чиққан. Ўшандан буён газета тиражи ошиб борди ва миллионли маррага чиқди.

Ҳозир «Правда» энг оммавий нашрга айланди, унинг минбаридан совет ва тараққийпарвар чет эл жамоатчилиги кенг табақаларининг овози янграмоқда. «Правда» турли ёшдаги ва касбдаги одамларнинг сўзлари орқали энг ўткир ички ва халқаро муаммолар хусусида рўйрост суҳбат олиб бормоқда.

Сўнгги йилларда партия қайта қуриш, ошкоралик ва демократияни ривожлантириш йўлига қатъий ўтгач, газетанинг нуфузи анча ошди. Фақат мамлакатимизда эмас, унинг ташқарисида ҳам КПСС Марказий Комитети матбуот органининг ҳаққоний сўзига тобора диққат-эътибор билан қулоқ солмоқдалар. «Правда»ни ўз халқлари тилида ўрганаётган давлатлар сони муттасил кўпайиб бораётганлиги шундан яққол далолат бермоқда.

«Правда» Ўзбекистондаги халқлар турмушига доимо жиддий эътибор бериб келмоқда. Чунончи, бу йил газета Тошкент областидаги Карл Маркс номли колхоз ва Жиззах областидаги Кичанов номли совхоз коллективларининг хўжалик юритишнинг янги шароитидаги мароқли иш тажрибаси ҳақида сўзлаб берди. «Правда»да эълон қилинган Хоразм область партия комитетининг собиқ биринчи секретари М. Мирқосимовнинг «Сусткашлик асоратидан чиқиш учун», Самарқанд шаҳридаги биринчи шаҳар касалхонаси куйганларни даволовчи марказнинг мудири, медицина фанлари кандидати Э. Ғафферовнинг «Жонли машъалалар», Фарғона нефть базаси участкасининг бошлиғи И. Содиқовнинг «Ана шундай ортиқча маҳсулот» мақолалари ҳамда Ўзбекистон намояндаларининг бошқа мақолаларига манфаатдорлик билан фикр билдирилган жуда кўп хатлар келди.

«Правда» редакцияси 1989 йилда ўз фаолиятини такомиллаштириш ишини давом эттиради. Газета ходимлари ҳамда унинг авторлар активининг ижодий имкониятларини янги шаклларни излашга, ёритилаётган муаммоларнинг сифати ва билимдонлигини оширишга, мамлакатимиз ва чет эллардаги воқеаларга ўз вақтида фикр билдиришга сафарбар этиш — биринчи даражали вазифадир.

Келгуси йилда партиянинг, бутун совет халқининг қайта қуриш йўлидан янада олға ҳаракат қилишимизнинг янги аниқ йўналишларини белгилаб берган КПСС XXVII съезди ва XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорларини бажариш йўлидаги ишларига бағишланган материаллар «Правда» саҳифаларида асосий ўрин тутади. Газета партия ва мамлакат учун ҳаётий муҳим бўлган мавзулар: ошкоралик, демократиялаш ва меҳнат коллективларидаги бошқарув жараёнларининг ривожланиши, туб иқтисодий ислоҳот, шаҳар ва қишлоқда хўжалик юритишнинг янги усуллари, жамиятнинг маънавий жиҳатдан софланиши... мавзуларида гурунгни давом эттиради. Бу ва бошқа мавзулар ҳам ижодий, ҳам танқидий позициядан кўриб чиқилади. «Правда» ҳар бир совет кишисининг манфаатларига бевосита дахлдор бўлган партия социал сиёсатининг турли жиҳатларини ёритишга алоҳида жой ажратади, уй-жой қурилиши, аҳолига маиший ва медицина хизмати кўрсатиш масалаларини алоҳида контрол қилиб боради. Озиқ-овқат программаси, мактаб ислоҳоти, совет қонунларини такомиллаштириш муаммоларига доир материаллар мунтазам ёритилади.

Олдин бўлгани каби ҳозир ҳам редакция бу масалаларни ёритишда газетхонларнинг актив ёрдамига умид қилади. Уларнинг фикрлари, таклифлари, дўстона маслаҳатлари редакцияга газетхонларнинг эҳтиёжларини яхшироқ билиб олиш ва тўлароқ қондиришда ёрдам беради. Газетада босилган материалларга меҳнаткашларнинг хатлари ва билдирган фикрлари ахборотнинг қимматли манбаи бўлиб, редакция уни жуда қадрлайди.

Бошланғич ташкилотлардан тортиб, область ва республика ташкилотларигача — партия ташкилотларининг ишларини ҳар томонлама кўрсатиб бериш ва таҳлил қилиш — «Правда»нинг асосий вазифаларидан биридир. Олдин бўлгани каби, бундай материаллар кун сайин эълон қилинади, улар коммунистларнинг турмуши, уларнинг кундалик ишлари ва ташвишлари ҳақида, партиядаги қайта қуриш, партиянинг кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, омманинг ташаббускорлиги ва ижодини ривожлантириш, танқид ва ўз-ўзини танқид, сафсатабозликка, бюрократизмга ҳамда социалистик жамиятни янгилаш жараёнига тўсқинлик қилаётган бошқа ҳолларга қарши курашда партиянинг фаолияти ҳақида ҳикоя қилади.

1989 йилда редакция газетхонларнинг жуда кўп илтимосларини инобатга олиб, сизларга таниш бўлган «Правда» жумаликлари», «Тарих саҳифалари», «Газетхон ва газета», «Долзарб мавзуда», «Энг муҳим масалалар тўғрисида ўйлар», «Халқ контроли саҳифаси», «Ўз мухбиримиз минбари», «Демократия ва қонунчилик», «Туб ислоҳот: тажриба ва муаммолар», «Савол-жавоб» ва бошқа рубрикалар остида матераллар эълон қилишни давом эттиради. Халқаро мавзудаги мақолалар «Правда» газетхонларида катта қизиқиш уйғотмоқда. КПССнинг янгича фикрлашига, тарихан умри тугаган эски андозалардан ҳоли бўлган, илмий жиҳатдан асосланган, қатъият билан олиб бораётган ташқи сиёсий фаолияти, партиянинг қуролсизланиш, халқаро муҳитни соғломлаштириш, чет мамлакатлар билан ўзара манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш учун олиб бораётган кураши газетанинг етакчи мавзуси бўлиб қолаверади.

Таркиб топган яхши анъанага мувофиқ, редакция ҳар йили «Газета қандай бўлишини хоҳлайсиз?» деган савол билан газетхонларга мурожаат қилади. 1989 йил учун билдирилган истакларингизни кутамиз. Газетхонларнинг хатлари мароқли мақолалар, янги мавзулар ва рубрикалар учун манба бўлади. Газетанинг омма билан жонли алоқаси правдачиларга ижтимоий турмуш жўшқинлигини яхшироқ ҳис этишга ёрдам беради, журналистлар ижодини рағбатлантиради.

«Правда» олдинги йилларда бўлгани каби Ўзбекистон турмушининг хилма-хил жиҳатларини ҳар томонлама ёритаверади.

Ҳозир «Правда» 10 миллион 700 минг нусхада босилмоқда.

Газетанинг мамлакатимизда ва чет элларда юздан кўпроқ ўз мухбири бор.

«Правда» Совет Иттифоқидаги 59 шаҳарда босилмоқда, дунёдаги 127 мамлакат газетхонлари «Правда»ни олмоқдалар.

Газетанинг чет элларда 196 минг обуначиси бор.

Тошкент шаҳрига газета 1966 йил сентябридан буён фото телеграф орқали юборилмоқда ва бир неча йиллардан буён офсет усулида босиб чиқарилмоқда.

Ўзбекистонда «Правда» севимли газеталардан биридир. У республикада 160 минг нусхадан кўпроқ тираж билан тарқалмоқда.

Санъатнинг сеҳрли олами

«Қалдирғоч»нинг парвози

Қадрдон мактабим ёнидан хотиржам ўтиб кета олмадим.

Соғинч ва ҳаяжон ҳисси билан юқори қаватга кўтарилар эканман, мактаб залидан болалар куйлаётган қувноқ қўшиқ садоси эшитилди. Беихтиёр ичкари қадам қўйдим: репетиция кетаётган экан. Ўқувчиларнинг кўпчилигини дарҳол танидим. Ана 6-синфдан Дилобар, Нигора, Феруза, Зулхуморлар пианино жўрлигида куйлашяпти. 8-синф ўқувчилари Бурхон, Фазлиддин, Жасурлар эса рубобларини созлашяпти. Музика тўгараги раҳбари Бахтиёр Хўжаев доирачи болаларга куйиб-пишиб ниманидир тушунтирарди. Репетиция қизғинлигини тасвирлабману, бу болаларнинг кимлигини сизга айтмабманку! Улар пойтахтимиздаги 206-ўрта мактаб ўқувчилари, «Қалдирғоч» бадиий-ҳаваскорлик коллективи аъзолари.

Коллектив репертуарида Ватан, бахтли болалик, тинчлик ва дўстлик ҳақидаги қувноқ қўшиқлар, дилрабо рақслар ва куйлар талайгина. Коллектив ўз фаолияти давомида бир неча марта пахтакорлар, ҳашарчилар, госпиталда даволанаётган интернационалчи-жангчилар ва оталиқ ташкилот — йирик панелли уйсозлик комбинати ишчилари ҳузурида бўлиб, янги концерт номерларини тақдим этди.

6-синф ўқувчилари Нигора Аҳмедова, Дилобар Тешаева, Нигора Алимова, 8-«в» синф ўқувчилари Бурхон Асиддинов, Фазлиддин Тешаев, Дониёр Сатторовлар ансамблнинг фаол қатнашчиларидир.

«Домостроитель» маданият уйида мактаб ўқувчилари учун берилган навбатдаги концерт ҳам муваффақиятли якунланди. Ёш санъаткорлар концертдан тушган 100 сўмдан ортиқ маблағни интернационалчи-жангчилар хотирасини абадийлаштириш учун ёдгорлик фондига ўтказишди.

Қадрдон мактабимдан чиқар эканман, кўнглим қувончларга тўла эди.

Мавлуда ТОШПУЛАТОВА.

Турмуш чорраҳаларида

Дадажоним, қайдасиз?

> Меҳр шундай нодир ва шундай бебаҳо бир нарсаки, бу меҳрни нари итариш — у қаердан пайдо бўлмасин — ақлсизликдир.
>
> И. С. ТУРГЕНЕВ.

МЕНИ бу ерга олиб келганларида эски йилнинг сўнгги кунлари эди. Ер оппоқ қор билан қопланган, совуқдан ҳовлидаги дарахтлар худди мендек дийдираб туришарди. Уларга қараб раҳминг келади киши. Уларнинг атрофидаги ёш ниҳолчаларни айтмайсизми? Изғирин уларни гоҳ ўнгга, гоҳ сўлга эгади. Назаримда синдирмоқчига ўхшайди. Лекин, ниҳолчалар ҳам бўш келмайдилар. Яланғоч бўлсалар-да тик ва мағрур туришга ҳаракат қиладилар. Баъзилари эса ёрдам сўраб, унсиз йиғлаётгандек кўринадилар. Қараб туриб, юрагим эзилиб кетади. Йўқ, — дейман ўзимга-ўзим, — улар йиғламайдилар, ҳеч қачон йиғламайдилар. Улар ҳар қандай совуққа бардош бера оладилар ва ҳеч нарсадан қўрқмайдилар. Чунки уларни ҳимоя қиладиган, парвариш қиладиган, йиқилганда суяб турғазадиган меҳр-оқибатли одамлар бор. Улар шунинг учун ҳам шикастланмай вояга етадилар, бақувват дарахтларга айланадилар. Кейин ширин-шакар мева бериб, ўша одамларни мамнун этадилар. Қани энди, мен ҳам ана шундай қудратга айлансаму, одамларга тўйгунларича мева ҳадя қилсам. Шундай кунлар келармикан? Келади, албатта, келади! Ана шундай ўйлар билан ичкарига кираман. Ҳаш-паш дегунча дийдирашдан қутулиб, қордек оппоқ халатли кишиларнинг саволларига жавоб бера бошлайман. Уларнинг бири ойижонимга, бири эса дадажонимга ўхшайди. Шунинг учунми, муомалалари ҳам мулойим. Айниқса, сочларига оқ оралаган кексароқ бир амаки менга жудаям ёқиб қолди. У киши мени синчиклаб текшириб, «Ҳечқиси йўқ қизим, албатта тузалиб кетасан» деганларида бирам қувондимки, асти қўяверинг. Ўша амакининг «Сенга ўзим қарайман, қизим» деганлари ҳозир ҳам қулоқларим остида жаранглаб турибди.

Лифтда бешинчи қаватга кўтарилаётганимизда бувим бизга ҳамроҳ бўлган ўрта бўйли, қошлари қуюқ, чиройли қиздан «Ҳалиги киши ким бўладилар?» деб сўрадилар.

— Профессор Шукуров, — жавоб берди қиз.

— Барака топсинлар, ажойиб одам эканлар, — қўшиб қўйдилар бувим.

Биз иккита қизча ётган иссиққина хонага жойлашдик. Уларнинг бири Дилрабо — тўртинчи синфда, иккинчиси Озода — олтинчида ўқишаркан. Иккови ҳам очиққўнгил ва хушчақчақ. Худди опа-сингилга ўхшайди.

— Менинг қизимнинг исми Нилуфар, — дедилар бувим. — Ҳадемай бешга тўлади.

Қизлар «яхши» дегандек жилмайиб, бош қимирлатиб қўйишди. Бирпасда апоқ-чапоқ бўлиб қолдик. Улар мени пишлоқ ва ўрик шарбати билан меҳмон қилишди.

Кечқурун аввал Дилрабонинг, кейин Озода опамнинг дадаси билан ойиси келишди. Танишдик. Ниҳоятда маданиятли, камтарин одамлар экан. Улар ҳам менинг тез кунлар ичида соғайиб кетишимга ишонч билдириб, кўнглимни тоғдек кўтаришди. Мен барибир кимнидир қўмсардим, соғинардим, уларнинг бир оғиз ширин сўзларига интиқ ва интизор эдим. Ўшаларнинг бири онажоним — Маликахон эди. Қўл-оёқлари бутун, эсли-ҳушли, олий маълумотли аёл. Мен онажонимнинг кенжа — тўртинчи фарзандлариман. Энг каттамиз опам, кейин иккита акам бор. Биламан онажонимни ёмонлашга ҳечам ҳаққим йўқ. Ахир, у киши менинг онам. Лекин, яширмайман ҳам. Онажоним биздан ҳам кўра ўзларини яхши кўрадиган, рўзғор ишларини ёқтирмайдиган, жанжалга устароқ аёл.

Иккинчиси — опам ва акаларим. Бувижонимнинг айтишларича, акаларимнинг иккови ҳам болалар уйида эмиш. Опам билан бувимникига келганимдан буён бир ёки икки марта кўришар эдик, холос. Ҳозир шанба ёки якшанба куни ойим билан бир зумгинага келиб кетаяпти. Уйда иш кўп, ҳар куни келай десам вақт йўқ, дейди. Эҳтимол шундайдир. Аммо, мен акаларимни соғиндим, жудаям соғиндим. Балки, улар ҳам мени соғинишгандир.

Мен ташна бўлиб кутаётганларнинг учинчиси — отажоним. Исмлари — Алижон. Ёдимда, уйимизга телефон орқали қўнғироқ қилганларнинг кўпчилиги Алижон Шокирович деб чақирар эди. Биз ҳам у кишини ҳурмат ва муҳаббат билан «дадажон» дердик. Ойим бўлсалар, «ҳой» ёки «Шокирович» деб мурожаат қилар эдилар. Дадам бунга унчалик ҳам эътибор бермай ойимни Маликахон деб бошларига кўтарар эдилар. Опам билан акаларим «Ойижон, дадамни унақа деманг, уят бўлади. Исмларини айтиб, ҳурмат билан чақиринг» дейишардию балога қолишарди. Баъзан бу катта жанжалга ҳам айланиб, кимлардир калтак ҳам ерди. Бу жанжални бечора дадам босди-босди қилар эдилар.

Дадажонимни кўрсангиз, бир корхонанинг масъул раҳбари демайсиз. Каттага-катта, кичикка — кичик. Бировларнинг дадасига ўхшаб гердаймайдилар. Ишдан келишлари билан «Ҳой, чой олиб кел, овқат келтир» демайдилар. Бирон бир ишни ниҳоясига етказишга уринардилар. Гоҳ уй йиғиштирадилар, гоҳ кир ювадилар, гоҳ кийимларни дазмоллайдилар, гоҳ эса опам ва акаларимнинг ўқишлари билан қизиқадилар. Хуллас сен нега ундоқ қилмадинг, сен бундоқ қилмадинг деб ўшқирмайдилар. Ҳаммасини ўзлари қилишга ҳаракат қиладилар. Бунинг устига бозорга ҳам, магазинга ҳам ўзлари қатнайдилар. У киши уй юмушларини ана шу йўл билан ойимга ўргатишга интилардилар. Лекин, ойижоним буни бутунлай бошқача тушунар эдилар, назаримда. Шу боис уларнинг ўрталарида келишмовчилик ва жанжал кундан-кунга, ойдан-ойга кучайиб, аланга олиб борар эди. Афсус, кутилган портлаш рўй берди. Биз болаларнинг дод-фарёдимизга қарамай дадажоним уйдан кетиб қолдилар. Ўша кундан бошлаб оиламизда қандайдир емирилиш бошланди. Қийинчилик устига қийинчилик туғилиб, эсанкирашлар, қоқилишлар, етишмовчиликлар ва бунинг устига ҳар хил оғринишлар пайдо бўла борди. Кўп ўтмай мени бувимникига олиб бориб ташладилар. Ҳадемай, бунга ҳам икки йил бўлади.

Албатта, ейиш-ичиш, кийиниш олдингидай эмас. Балки, булар сабаб эмасдиру, лекин, менинг асосий жойим касалхона бўлиб қолди. Эшитишимга қараганда, дадажонимнинг бизга бўлган муносабатлари ҳечам ўзгармаган. Худди олдингидай. Лекин, у кишининг моддий ёрдамини на ойижоним ва на бувижоним қабул этарканлар. Устигаустак бизлар билан кўришишга рухсат йўқ. Ойижоним ҳам, бувижоним ҳам нуқул дадажонимни ёмонлаганлари-ёмонлаган. Ахир, бизда не гуноҳ. Бу — ўта бедодлик, ўта зулмкорлик эмасми? Бағри тошлик бундан ортиқ бўлурми?! Қани инсонийлик, қани виждон, қани адолат?!

Бу дунёда яхши одамлар кўп, деб эшитар эдим. Чиндан кўп экан. Дилрабо билан Озода опамлар, уларнинг ота-оналари, профессор амаки, даволовчи опажонларим Дилором Каримовна билан Гулчеҳра Раҳмоновналар менга бегона эмас, туғишган онаму отамдек бўлиб қолдилар. Дилрабо билан Озода опамлар ота-оналари билан ҳалиям келиб, ҳол-аҳвол сўраб турибдилар, Профессор амаки дорилар билан эмас, қалб сўзлари билан даволаётганга ўхшайдилар. Афсуски, мен ёстиқдан бош кўтара олмаяпман. Кечаю-кундуз шифтга термулганча ётаман. Гоҳ алаҳсирар, гоҳ иситмам кўтарилиб, олов бўлиб ёнар эканман. Воажаб, дарднинг менда нима қасди бор экан? Нечун мени шунчалар қийнайди? Ҳайронман, ётавериш ҳам жонимга тегди. Жудаям қийналиб кетдим. Балки, дадажоним ёнимда бўлганларида бунчалик бўлмасмидим. Балки у киши шу ердадирлар...

Қачон ва қандай ухлаб қолганимни билмайман. Дарбозамиз олдидаги гилос соясида қўшнимизнинг қизи Дилфуза билан қўғирчоқ ўйнаб ўтирар эдик. Ҳаво иссиқ, бунинг устига тушлик пайти бўлгани учунми ҳаммаёқ жим-жит. Узоқдан эшитилган қадам товушлари аста-секин олдимизга келиб тўхтади. Бошимизни кўтариб, кулиб турган кўзларни кўрдик. Бу — менинг дадажонимнинг кўзлари эди. Мен ирғиб туриб ўзимни дадажонимнинг бағрига отдим. У киши менинг юз ва кўзларимдан тўйиб-тўйиб ўпдилар. Биз беҳад бахтиёр эдик.

— Мана булар сенга, қизим, — дедилар дадажоним менга бир қучоқ совға узатиб. — Бу ерда опанг ва акаларингга ҳам тегишлиси бор. Уларни ҳам бир хурсанд қилгин...

Мен уйғониб кетдим. Эшик олдида бувижоним Дилором Каримовна билан қандайдир бир муҳим масала ҳақида гаплашиб турар эдилар. Гап менга тегишли эканлигини англадиму ўзимни уйқуга солганча бутун вужудим билан қулоқ сола бошладим.

— Куёв эмиш, турқи қурсин у ярамаснинг, — дердилар бувим қўлларини пахса қилиб. — Одам эмас у, ҳа, одам эмас.

— Ундай деманг, холажон. Ахир, у набирангизнинг отаси-ку!

— Ота эмиш, нима қилибди ота бўлиб?

— Нима қилганини билмайману, лекин сал кам олти ойдан буён ҳар куни келиб, эшигимиз олдида сарғайиб туради. Майли, сиз ёмон кўринг, қизингиз ёмон кўрсин, аммо, болада нима гуноҳ? Наҳотки сиз унинг ота меҳрига зор эканлигини тушунмасангиз.

— Тушунаман, яхши тушунаман. Отага ўхшаган ота бўлса экан у ер ютгур.

— Ҳақорат қилманг, холажон. Куёвингиз Алижон Шокирович жудаям маданиятли, мулоҳазали, одобли одам экан. Биз у киши билан кўп бор суҳбатлашдик. Бўлиб ўтган гапларнинг ҳаммасидан хабардормиз. Агар у кишининг ўрнида бошқа одам бўлганда қизини кўриш учун ҳамма ёқни остин-устин қилган бўларди. У киши бўлса сиз қўймаётганлигингиз учунгина эмас, бизнинг гапимиз билан тасалли топиб, қайтиб кетаяптилар. Бунақа бардошли ва андишали одамни топиш...

Алижон Шокировичга ачинаман. Сиз эса ўзингизни эмас, набирангизни қийнаяпсиз. Ахир, бу ҳақда на фақат мен, балки профессор ҳам, бошқа шифокорлар ҳам ҳар куни гапиришаяпти сиз билан. Сиз билан қизингиз эса... Наҳотки набирангизнинг тезроқ тузалиб кетишини ўйламаётган бўлсангиз? Ахир, сиз ҳам ота кўргансиз-ку! Ёки отасиз туғилиб, отасиз ўсганмисиз?

Бувим лом-мим дея олмадилар. Шу топда у киши менга дунёдаги энг ёмон одам бўлиб кўриндилар. Бундай бағритош аёлни буви дейишга тилим ҳам бормайди. Лекин у кишини ёмон кўришга ҳам, буви демасликка ҳам ҳаққим йўқ. Ҳақ ёки ноҳақлигимни эса билмайман.

Қадам товушлари узоқлашиб кетгандан сўнггина бувим ичкарига кириб, дераза олдига бориб ўтирдилар. У киши менинг юрак-бағрим эзилиб бутун дардимни ичимга ютиб, йиғлаётганлигимни сезмас эдилар. Мен чалқанча ўгирилиб, унсиз йиғлар эдим. Кейин... Кейин бирдан кўзларимдан қуйилиб келди ёшлар. Мен уларни тўхтата олмадим. Тўхтатишга кучим ҳам етмас эди. Чунки бу соғиниш, севинч ёшлари эди. Шу боис мен узоқ, жуда узоқ йиғладим. Жондан азиз отажонимни соғиниб йиғладим. Ойим ва бувимга қаҳрим келиб йиғладим. Меҳрибон шифокорлардан миннатдор бўлиб йиғладим. Йиғладим, яна йиғлайман...

Бугун Дилором Каримовна билан дори-дармон бериб турадиган Санобар опам мени аравачага ўтқизиб, қаёққадир йўл олдилар. Бувим эса уларнинг гапи билан хонада қолдилар. Биз лифт орқали иккинчи қаватга тушиб, профессор амакининг ҳузурларига кириб бордик. У киши мени кўриб, қувониб кетдилар. Қўлларидаги пиёлани стол устига қўйиб, олдимга келдилар.

— Хўш, қалайсан қизим, — табассум билан сўрадилар.

— Яхши, — дедим мен тортинибгина.

— Хурсанд бўлгинг, жудаям хурсанд бўлгинг келаяптими?

Мен «ҳа» ишорасини билдирдим.

— Ундай бўлса, — дедилар профессор амаки жилмайиб, — ҳозир биз сени жудаям хурсанд қиламиз. Сиз нима дейсиз?

У киши кўзларидан кўз узмай турган ҳамшира опамга қарадилар. Ҳамшира опам «маъқул» дегандек эшикни очиқ қолдирганча ташқарига чиқиб кетдилар. Профессор амаки билан Дилором Каримовна бир-бирларига мамнуният ва ўйчанлик билан қараб турардилар. Менинг эса митти юрагим дукиллаб урар, энди бутун вужудим кўзга айланиб эшикка термулиб турардим. Назаримда, интиқ бўлиб кутаётганим, жондан азиз яхши кўрганим — дадажоним келаётгандек эдилар...

Нуриддин ОЧИЛОВ.

Бу гулшан ичраки йўқтур бақо гулига сабот,
Ажаб саодат эрур чиқса яхшилик била от.

Алишер НАВОИЙ.

Оила бахти ҳақида

⊙ Аҳил оиланинг кишилари соғлом-бардам бўлиб, хушнудлик билан бахт-саодатли яшашади.

⊙ Ота-онанинг ибрати — фарзандларнинг зийнати.

⊙ Яхши одамларга онадек жонажон, отадек меҳрибон бўлинг.

⊙ Саранжом-саришта уйда гулзор чиройи бўлади.

⊙ Рўзғорда киримга қараб чиқимни сарфланг.

⊙ Оилада ота-сарбон, она-боғбон.

⊙ Қарилардан-ҳикмат, ёшлардан иззат-ҳурмат кутилади.

⊙ Аёлсиз уй-гул-гиёҳсиз чўл.

⊙ Яхши хотин — бахту-олтин.

⊙ Фарзанднинг қобили — оиланинг иқболи.

⊙ Одам дили оғриса, болдек сўзи йўқолар.

⊙ Болаларга бачкана ҳазил қилманг ва ёлғон сўз айтманг.

⊙ Ишингга берсин ривожу, номардга бўлма муҳтож.

⊙ Тили аччиқ одамнинг дили қора бўлади.

Ўн маслаҳат

⊙ Яхшиликни ҳеч канда қилманг, у шундай бир дарахтки, доим ширин мева беради.

⊙ Ҳар қачон яхши орзу-ният қилинг, дилдан саъй-ҳаракат қилсангиз орзулар ушалишига ишонинг.

⊙ Биров сизни ёмонлаганини айтса, то синаб билмагунча у одамнинг дилини оғритманг, гап етказган кимса ёлғон айтган бўлиши мумкин.

⊙ Инсон дилини хушнуд этишни одат қилинг, ширин сўзга саҳий бўлинг.

⊙ Бахтли одамларга ҳасад қилманг, ҳавас қилиб меҳнат қилсангиз сиз ҳам бахтли бўласиз.

⊙ Нафс балоси одамни ҳар кўйга солишини унутманг, нафсини тийган ҳурмат-иззат топишини ва бехавотир яшашини ёдда тутинг.

⊙ Улуғ одамлар ибратини ўрганинг, улар ҳақида ҳеч қачон иғво-бўҳтон гапларни айтманг.

⊙ Ўйчи-ўйлагунча, таваккалчи ишини битиради, деган нақлни дилга жо этинг, беҳуда хаёл умрни емиришини унутманг.

⊙ Рўзғор-турмушингизда уйдагилар билан баравар саъй-ҳаракат қилинг, каттаю, кичикка ҳамиятли бўлинг.

⊙ Сиҳат-саломатлигингизга бепарво бўлманг, умрни ҳушёр ва бардам ўтказишни бахт деб билинг.

Тўлқин РАСУЛЕВ тайёрлаган.

Бувижон, ўқиб беринг

Дунёнинг болалари

Омон бўлсин, соғ бўлсин,
Дунёнинг болалари.
Қалби доим чоғ бўлсин,
Дунёнинг болалари.
Қўл бериб, қўл ушлашиб,
Кўнгилларин хушлашиб,
Яшасинлар дўстлашиб
Дунёнинг болалари.

Майли, қора-оқ бўлсин,
Юраклари пок бўлсин.
Танишиб, ўртоқ бўлсин
Дунёнинг болалари.
Болалардан бўлиб шод,
Қўшиқ ёзди Саодат,
Бўлсин соғу-саломат
Дунёнинг болалари.

Саломлар

Кимки деса «Ассалом»,
Дилга яқин у одам.
Нурга тўлгай қалблари,
Ғунча бўлгай лаблари.
Инсон улуғ саломда,
Саломлар кўп оламда.
Ўзбекчада «Ассалом»,
Нурга тўлсин уй-олам.
Русчада «Здравствуй»,
Тинчлик, дўстлик орзу-ўй.
Инглизчада «Хеллов»,
Бизларда йўқ ҳеч бир ёв,
Немисчаси «Гутен таг»
Ҳамма тилга биз ўртоқ.
Французчада «Бонжур»,
Куй-қўшиққа бизлар жўр.
Хуллас, ҳамма элларда,
Турли-туман тилларда,
Шундай азиз сўз салом,
Шундай лазиз сўз салом.
Одамларга саломлар,
Минг яшасин одамлар!

Саодат ТОЖИ.

Келинг, бир кулишайлик

Хандалар

— Кеча кечаси билан нуқул мени ёмонлаб, алаҳсираб чиқдингиз, дадаси.

— Ўзинг ёлғонни сираям ёқтирмайман дейсан-ку, онаси!

* * *

— Менга уйланмасингиздан олдин қўлингиз очиқ, саҳий эдингиз.

— У пайтлари сен ҳам менга, ҳали уни, ҳали буни олиб берасиз, деб сираям тиҳирлик қилмас эдинг-да.

* * *

— Домлажон, чекишнинг зарари ҳақидаги лекциянгизни қачон бошлайсиз?

— Мана, ҳозир сигаретамни чекиб тугатай.

* * *

Эр хотинига деди:

— Ёшлигингда мени жудаям ҳурмат қилардинг. Энди эса...

— У пайтларда сиз ҳам арақ ўлгурни сираям оғзингизга олмас эдингиз-да, дадаси!

* * *

Қиз нозланиб йигитга деди:

— Асқаржон ака, ойимнинг эрка ўғилларимана деган гапингизга энди сираям ишонмайман.

— Нима учун?!

— Ахир ойингиз пенсияларининг ҳаммасини эмас, атиги ярмини сизга жўнатибдилар-ку!

* * *

Бир талантсиз ёзувчи дўстидан сўради:

— Нима маслаҳат берасан, кўп ёзганим маъқулми ёки камроқ ёзганим?

— Менинг маслаҳатимга амал қилсанг, мутлақо ёзмаганинг маъқул!

Ўроқжон ҚИЛИЧЕВ,
Қашқадарё область, Қамаши район, Бердом қишлоғи.

Собир Раҳимов районидаги 45-мактабда таҳсил олаётган бўлажак мураббийлар, ҳамшираларнинг чуқур ва ҳар томонлама билим эгаси бўлишлари учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Мактабда, айниқса, рус тилини ўқитишга катта эътибор берилмоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Рус тили дарсида. 2. Математика дарси ҳамиша баҳс билан ўтади.

Т. Каримов фотолари.

Шарофат Мўминжонова Ўзбекистон ССР Давлат марказий архивида 10 йилдан бери меҳнат қилиб келмоқда. 1-категорияли архивчи ишлаётган ҳужжатларни сақлаш ва таъминлаш бўлимида 1293 йилдан бери зиён-захмат етказилмай асралаётган ҳужжатлар ҳам бор.

⊙ СУРАТДА: Шарофат Мўминжонова.

Т. Каримов фотоси.

Кечирасиз, ука!

Ҳикоя

КУНДАЛИК одатимга кўра, ишга барвақтроқ жўнадим. Бекатда одам сийрак. Аммо мен бепарво. Вақтим бор. Ногоҳ муюлишдан ҳаворанг «Волга» чиқиб йўлга ўнгланди-да, ёнимга келиб тўхтади. Шофёр йигит машина эшигининг ойнасидан менга қаради:

— Чиқинг ака, олиб бориб қўяман!

— Раҳмат, укажон, баҳузур бораверинг, шошаётганим йўқ... — дедим унга куллуқ қилиб. Лекин шофёр йигит яна минишга қистарди. Ноилож ўтирдим.

Машина бироз юриб, катта йўлга чиқиб олгач, шофёр ростланиб ўтириб олди-да, менга ўгирилди:

— Хўш ака, курортларга ҳам бориб келдингизми? Яхши ҳордиқ чиқардингизми?

— Раҳмат, яхши бўлди ҳар ҳолда, — дедим-у, бирдан кўнгилга ғулғула тушди. «Қизиқ, бу йигит мени қаерда кўрган экан? Ёки эски танишлардаимикин?» Шу хаёл билан унга яна тикилдим. Юзини кўриш мақсадида рўпарадаги ойначага боқдим. У ҳам менга кўз қирини ташлаб қўйди.

— Афсус, ўша жўнаётган кунингиз... шофёр йигит шундай дедию жимиб қолди.

Бирдан ғалати бўлиб кетдим. Ўша! Жингалак сочи пешонасига тушган йигит. Ёдимга ўша хижилли воқеа тушди. Кўзимни четга олиб қочдим. Ойнадан ташқарини кузатиб борсамда, бўлиб ўтган воқеа кўз олдимдан бир-бир ўтарди.

... Аксига олгандай, ўша куни ярим кечагача йўл тараддуди билан бўлиб, ухлаб қолибман. Чўчиб уйғонсам соат олтидан ўтаяпти. Поезд эса еттида жўнайди. Лаънати соатни роса тўртга ўнглагандим, жиринглагмабди-я? Хаёл билан уни товлабман-у, қўнғироқ тугмасини босиб қўйибман. Апил-тапил кийиниб лаш-лушларни олиб, эшикка отилдим. Ҳатто бет-қўлни ҳам ювишга илож бўлмади.

Бекатга келсам, машина йўқ. Гангиб қолдим. Типирчилайман. Қурмағур автобус еттидан қатнашини шу тобда эсладим. Шаҳар марказидан четроқда яшаганнинг ҳоли шу-да? Бўғилиб кетдим. Нима қилиш керак-а? Келиб-келиб курортга бораётганимда-я!...

Хайрият, ён кўчадан «Волга» машинаси чиқиб қолди. Чамадонларим билан йўл ўртасида туриб олдим. Машина олдимга келиб тўхтади.

— Жон ука, шундоққина вокзалга ташлаб ўтинг. Поездга кечикяпман. Олганингизни олинг. Курортга кетяпман. Илтимос...

— Кечирасиз мулла ака, ўзим шошиб турибман. Унинг устига вокзал чапда. Мен эса бу томонга... — деди шофёр ўнг қўли билан бошқа тарафга ишора қилиб.

— Йўқ деманг. Ўтинаман! Бир одамгарчилик қилинг?

— ...Тушунсангиз-чи, ака! Иложим йўқ! Хўжайин кутиб қолади. Унча шошилмасангиз ҳам бўлади. Ҳозир автобус етиб келади.

Шофёр сўзида туриб олди. Мен эса машина эшигининг дастасидан тутиб олиб ялинардим:

— Кечикяпман-да, ука! Ярим соат қолди. Ўша хўжайинингиз отиб юбормас, ахир? Шундоққина ташлаб ўтинг.

— Йўқ дедимми, йўқ! — шофёр тутоқиб машинага газ берди. Жаҳлим чиқди:

— Виждон борми ўзи?

Ғазаб билан шундай деб эшикни чунонам зарб билан ёпдимки, худди ойналари тутдай тўкилиб тушаёзди...

Хайрият шу заҳоти автобус келиб қолди. Ҳар ҳолда улгурдим. Вагонга чиқдиму поезд йўлга тушди...

Мана ўша машинада кетяпман. Ўша икки ой илгари ҳақоратланган шофёр мени олиб кетяпти. Аъзойи баданимдан ўт чиқаётгандай қизиб кетдим. Бўғилдим. Ҳозир тўхтатаман! Қўлимни кўтариб шофёр кифтига ташламоқчи эдим, ўзи тепасидаги ойначадан қараб қолди. У жилмайиб борарди.

Баттар ўнғайсизландим.

— Ўша куни мендан қаттиқ ранжидингиз-а, ака? — деди у.

— Йўқ, — дедим худди кучим етмагандай паст овозда, — аксинча ўзингиз...

— Йўқ, ака. Биз шофёрлар зоти ўрганиб кетганмиз. Биров юмшоқ гапиради, биров қаттиқ. Ўша куни олиб борсам бўларди-ю, лекин... Иложсиз эдим. Янги идорага ишга ўтганимнинг иккинчи куни эди. Ишнинг бошиданоқ кечикиб «ҳунар» кўрсатмай дедим. Аммо анчагача сизни ранжитганим учун хижолат чекиб юрдим.

Шофёр йигитнинг бу гапи сал бўлса-да ҳовримни босди. Томоғимни қирган бўлиб, дедим:

—Жаҳл устида сизга қаттиқ текканим...

— Ҳеч гап эмас...

Гап билан бўлиб ишхонамиз олдига қандай келганимни сезмабман.

— Шу ерда тўхтатинг, ука!

— Марҳамат.

Машинадан тушдим. Шофёр йигитга пул узатдим.

— Йўқ, йўқ, ака! Хафа бўламан! Гап пулдамас, — қўлини кўксига қўйиб илтижо қилди у.

— Раҳмат ука! — дедим.

— Арзимайди, саломат бўлинг! — Шофёр машинага газ берди. Унинг ортидан лол бўлганимча қараб қолдим.

Жалолиддин ТОШМАТОВ,
Душанбе шаҳри.

Энг, энг, энг...

⊙ Энг кичик ўргимчак Панаманинг тропик ўрмонларида учрайди. Унинг узунлиги атиги 0,8 миллиметр холос.

⊙ Дунёдаги энг жажжи қуш колибрининг «мелюзига минима» номли тури бўлиб, оғирлиги бор-йўғи икки грамм келади, узунлиги эса дум учидан тумшуғига қадар 5 сантиметр.

⊙ Сут эмизувчилар орасида кит энг серсути эканлигига шубҳа йўқ. Блюваль турдаги кит боласига ҳар куни 430 литр сут бериб боқади, бу энг серсут сигирнинг кўрсаткичидан бир неча баравар ортиқдир.

⊙ 1455 йили нашр қилинган Гутенбергнинг «Библия»си дунёдаги энг қимматбаҳо китоб ҳисобланади. Унинг бир нусхаси учун 1926 йилда 350 минг доллар ҳақ тўланган. Ҳозир бу китоб АҚШ Конгресси кутубхонасида сақланади.

⊙ Ҳажм жиҳатидан энг катта бўлган қадимги китоблардан бири — арман тилида ёзилган «Муша монастири ваъзлари»дир. Оғирлиги икки пуддан (32 килограмм) кам бўлмаган бу қўлёзма 1204 йили салжуқийлар томонидан олиб кетилган.

⊙ Швециялик мутахассислар шу пайтгача нашр қилинган бадиий адабиётларнинг қайси бири энг оммабоп ва тез-тез чоп этилганлигини узоқ вақт ўрганиб чиқдилар. Маълум бўлишича кейинги 350 йил ичида ҳамма мамлакатларда Даниэль Дефонинг «Робинзон Крузо» асари тез-тез нашр қилинган экан. Бу китоб биринчи марта 1719 йилда босиб чиқарилган.

⊙ Табиатшуносларнинг таъкидлашича, ҳозир дунёдаги энг кичик сут эмизувчилар, энг катта капалак ва энг йирик гуллар йўқолиб кетиш хавфида.

Мирзамир **МИРЗАШАРИПОВ,**
Фарғона.

Янги савдо расталари

Қорақамиш бозори олдидаги савдо комплекси ёнида яна бир ойнаванд бино қад кўтарди. Бу «Мебеллар уйи» бўлиб, у Қорақамиш массиви аҳолисининг мебелга бўлган талабини бемалол қондира олади.

* * *

Октябрь районининг Хуршид кўчасида янги озиқ-овқат магазини савдо хизмати кўрсата бошлади. Бу ерда кенг ассортиментда нон-булка, қандолатчилик маҳсулотлари, консервалар, сут маҳсулотлари, чақалоқларнинг турли-туман таомлари мавжуд.

Ҳар тўғрида

ФОЙДАЛИ ЗАНГ

Маълумки, занг темирнинг ашаддий душмани ҳисобланади. Бу ёвузликни эзгуликка айлантириш мумкин эмасмикан? Бу саволни Ҳиндистон электротехника илмий-текшириш институти олимлари ўзларига бериб кўришди.

Улар шундай бир ажойиб технология яратишдики, унинг натижасида занг ҳимоя қаватига айлантирилади. Бунинг учун қалин занг қатламига махсус тайёрланган аралашма суриладн. Шунда оксидланган занг қатлам қора рангдаги «совут»га айланади. Кейин эса бу ҳимоя қатламига бемалол бўёқ бериладн, чунки у занглаган металга нисбатан бўёқни яхши олади. Бу усулда бўялган буюмларга коррозия қўрқинчли эмас.

ТУПНИНГ ИККИНЧИ УМРИ

Археологик қазилмалар чоғида ёки денгиз тубидан топилган жуда кўп металл жисмлар бахтга қарши асл ҳолини ёмон сақлаган бўлади.

Буюк Британиянинг Портсмут шаҳридаги бир группа физиклар қадимги темир жисмларини таъмирлашнинг ишончли усулини яратишди. Бу янги усул 1545 йилда денгиз остига чўкиб кетган ва инглиз фрегати(уч мачтали, елканли ҳарбий кема) «Мари Роуз» томонидан сув остидан олиб чиқилган чўян тўпда синаб кўрилди. Қалин занг билан қопланган тўп водопровод тўлатилган ва озгина кислороди ҳам бўлган махсус камерага жойлаштирилди. Камера ҳарорати секин-аста 1500 градусгача кўтарилди. Ўзига хос бу «ҳаммом»да беш кун мобайнида «обдон буғланган» тўп зангдан бутунлай халос бўлади. Совутилгач, унга тип-тиниқ поливинилхлорид пластинка ёпиштирилади. Ўзининг асли ҳолига қайтган бу қадимий тўп тарих музейларининг биридан ўрин олди.

Янги усул билан ҳар қандай эски темир жисмларни—совутлар, жалик қуролларини асли ҳолини, қиличларни, қишлоқ хўжалик ... га қайтариш мумкин. Шу билан бирга деб уқтиради олимлар, металлга суриладиган полимер ҳимоячи уни коррозиядан камида 400 йилгача сақлайди.

ҲАМ КУРИБ, ҲАМ «ЭСЛАБ»

Харьковдаги махсус конструкторлик бюросида чўян ва пўлат эритиш жараёнини назорат қиладиган кўриш қурилмаси яратилди. Натижада зарур пайтда технологик жараёнларга керакли ўзгартиришлар киритиш мумкин бўлиб қолди. Бу янги қурилма ўзининг ўтмишдошларидан «кўриши билангина» эмас, ҳатто «ўз хотираси» билан ҳам фарқ қилади. Оператор тугмачани босиб, махсус электрон қурилмага у ёки бу саволни беради, қурилма эса «ўз хотираларини титкилаб» дарҳол керакли жавобни айтади.

А. ДАМИНОВ тайёрлаган.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА НОЯБРЬ ОЙИДА КЎРСАТИЛАДИГАН СПЕКТАКЛЛАРНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1 XI да — БОРИС ГОДУНОВ.
2 XI да — БОҒЧАСАРОЙ ФОНТАНИ.
3 XI да — ИОЛАНТА.
4 XI да — КОРСАР, кичик экспериментал саҳнада — ОНА ҚАЛБИ (17.00)
5 XI да — ФЛОРИЯ ТОСКА.
6 XI да — ХИВА ОРДЕНИ.
9 XI да — ИККИ ДИЛ ДОСТОНИ.
10 XI да — ФАУСТ.
11 XI да — СПАРТАК, кичик экспериментал саҳнада — ТЕЛЕФОН; ОДАМ ТОВУШИ (17.00).
12 XI да — КНЯЗЬ ИГОРЬ.
13 XI да — ЭТИК КИЙГАН МУШУК (12.00), БОҒЧАСАРОЙ ФОНТАНИ (19.00)
15 XI да — ЧИО-ЧИО-САН.
16 XI да — ДУНЁНИНГ ЯРАТИЛИШИ.
17 XI да — ЗЕБУННИСО.
18 XI да — РАЙМОНДА.
19 XI да — ТОҲИР ВА ЗУҲРА.
20 XI да — ГЎЗАЛ ВАСИЛИСА (12.00), ОПЕРА ФЕСТИВАЛИНИНГ ОЧИЛИШИ. АИДА (19.00).
22 XI да — ДОН КАРЛОС.
24 XI да — РИГОЛЕТТО.
25 XI да — Тошкент давлат консерваторияси қошидаги опера студиясининг спектакли. ТРАВИАТА.
26 XI да — ОТЕЛЛО.
27 XIда — Оққуш кўли (12.00), ОПЕРА ФЕСТИВАЛИНИНГ ЯКУНЛОВЧИ КОНЦЕРТИ (19.00).
29 XI да — Тошкент давлат консерваторияси қошидаги опера студиясининг спектакли. СЕВИЛЬЯ САРТАРОШИ.

Билетлар театрнинг кассасида соат 10. 00 дан 20.30 гача сотилади.
Дам олиш куни — душанба.
Справкалар учун телефон: 33-90-81.

ТУРИСТИК-ЭКСКУРСИЯ ПУТЕВКАЛАРИНИ СОТИШ БЮРОСИ

ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАРНИ

ТАКЛИФ ЭТАДИ

103-маршрут—ТБИЛИСИ-ПАССАНАУРИ-КАЗБЕГИ-ОРЖОНИКИДЗЕ-НАЛЬЧИК. 1 ноябрдан, 20 кунга. Баҳоси — 172 сўм.

136-маршрут — БОТУМИ-КУТАИСИ-ЦХВАНВАЛИ-ТЕЛАВИ, 29 ноябрдан, 17 кунга. Баҳоси—149 сўм.

148-маршрут — БЕЛГОРОД-КУРСК-ОРЕЛ-МОСКВА, 11, 19 27, 23 ноябрдан,16 кунга. Баҳоси—161 сўм.

147-маршрут — СМОЛЕНСК-БРЕСТ-ОРЕЛ-КАЛУГА-МОСКВА, 15, 19 ноябрдан, 20 кунга. Баҳоси 205-сўм.

222-маршрут ДОЙНА (Дубосари-Сороки-Кишинёв), 21 ноябрдан, 18 кунга. Баҳоси — 131 сўм.

226-маршрут — ДУБОСАРИ-КИШИНЕВ, 16 ноябрдан, 16 кунга. Баҳоси — 125 сўм.

309-маршрут — ХОСТА-ГУДАУТА-СУХУМИ, 24, 26 ноябрдан, 20 кунга. Баҳоси — 138 сўм.

317-маршрут — ЕРЕВАН-КАФАН-ШУША-БОКУ, 2 ноябрдан, 21 кунга. Баҳоси — 186 сўм.

329-маршрут — РОСТОВ-ДОН-СТАВРОПОЛЬ-ТЕБЕРДА-ПЯТИГОРСК. 2,17 ноябрдан, 20 кунга. Баҳоси — 240 сўм.

415-маршрут — УЖГОРОД-МУКАЧЕВО-РАХОВ-ЯСИНЯ, 2 ноябрдан, 20 кунга. Баҳоси — 142 сўм.

452-маршрут — СИМФЕРОПОЛЬ-АЛУШТА-СЕВАСТОПОЛЬ, 22, 23 ноябрдан, 18 кунга. Баҳоси—137 сўм.

452-маршрут — СИМФЕРОПОЛЬ-АЛУШТА-СЕВАСТОПОЛЬ, 25 ноябрдан, 18 кунга. Баҳоси — 269 сўм.

538-маршрут — БРЕСТ-ЛУЦК-ЛЬВОВ, 22 ноябрдан, 16 кунга. Баҳоси — 134 сўм.

543-маршрут — СИМФЕРОПОЛЬ-ФЕОДОСИЯ-ПЛАНЕРСКОЕ-СУДАК, 21 ноябрдан, 18 кунга. Баҳоси — 118 сўм.

668-маршрут — ЯРЕМЧА-ВЕРХОВИНА-КОСОВ-ИВАНОФРАНКОВСК, 2 ноябрдан, 20 кунга. Баҳоси—140 сўм.

744-маршрут — СИМФЕРОПОЛЬ-БОҒЧАСАРОЙ-СОКОЛИНОЕ-СЕВАСТОПОЛЬ-ЕВПАТОРИЯ, 18 ноябрдан, 18 кунга. Баҳоси — 118 сўм.

ИСТИҚОМАТ ҚИЛИШ, ОВҚАТЛАНИШ ВА ЭКСКУРСИЯ ХИЗМАТИ ПУТЕВКА БАҲОСИГА КИРАДИ.

Барча масалалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 69-«а» уй.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/Х да **Аида,** 29/Х да **Кармен.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/Х да **Асрга татигулик кун,** 28/Х да **Истамбул фожиаси,** 29/Х да **Нажот истаб.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/Х да **Сўнмас аланга,** 28/Х да **Аршин мол-олон,** 29/Х да **Музаффар куёш фарзанди** (15.00), **Ҳийлан шаръий** (19.00).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/Х да **Сўнаётган юлдузлар** (19.00), 28/Х да **Қора камар,** 29/Х да **Майсаранинг иши** (19.00).

Кино

27 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «КИЧИК ВЕРА» (17, 20.00); (18, 20.30).
Чайка — «БЎРИЛАР» (18, 21.15); «КУИН» БУДАПЕШТДА» (20.45).
Москва — «ҚЎМСАШ» (18.30, 20.45).
Дружба — «БЎРИЛАР» (тоқ соатларда), «КУИН» БУДАПЕШТДА» (жуфт соатларда).
Искра — «КАКУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (18.00).
Нукус — «БЎРИЛАР» (17, 19, 20.45).
Восток — «ҚАЛБИМ МЕНИНГ» (18.30, 21.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «ҲАР ҚАНДАЙ ФАРМОНДАН КУЧЛИ» (жуфт соатларда).

28 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи, — «КИЧИК ВЕРА» (11, 14, 17, 20.00); (12, 15, 18, 20.30).
Чайка — «БЎРИЛАР» (11, 14.30, 18, 21.15); «КУИН» БУДАПЕШТДА» (12.45, 16.15, 20.45).
Москва — «ҚЎМСАШ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).
Дружба — «БЎРИЛАР» (тоқ соатларда), «КУИН» БУДАПЕШТДА» (жуфт соатларда).
Искра — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (12, 15, 19.00).
Нукус — «БЎРИЛАР» (11, 13, 15, 17, 19, 20.45).
Восток — «ҚАЛБИМ МЕНИНГ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00), «АЛЛО» ТАКСИ» (жуфт соатларда).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «СУҲБАТ» (11, 14, 17, 20.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-39-51.
Чайка — 77-06-20.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Қозоғистон — 35-24-92.
Москва —68-68-81.
Ватан — 74-30-38.
Восток — 91-14-61.
Дружба — 67-96-87.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг хайрлашув гастроллари** (27, 28/Х да 19.30 да; 29/Х да 16, 19.00 да; 30/Х да 12, 15, 18.00 да).

Сахий куз дастурхони

Календарда — октябрь, кузнинг қоқ ўртаси.

Чор атрофда ноз-неъматлар билан тўлган тўкин-сочин олтин куз дастурхони ёзилди. Она ер қадоқ қўлли заҳматкаш фарзандларига етилиб пишган муаттар ҳидли турфа хил мева-чеваю сабзавотларни армуғон қилди. Саримсоқ пиёз дейсизми, қовун-тарвузлару узумлар дейсизми, хилма-хил навли помидорлару пиёзлар дейсизми, ўлкамизда ҳаммаси бисёр.

ШАХСИЙ ТОМОРҚА ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ДАЛА-ҲОВЛИ ЭГАЛАРИ

Диққатига!

Ташгоркоопторгнинг тайёрлов пунктлари ва базаси шартлашилган нархларда аҳолидан қуйидаги мева-сабзавотларни чекланмаган миқдорда: картошка, бош пиёз, саримсоқ пиёз, карам, бодринг, помидор, булғор қалампири, бақлажон, кабачкилар, патисонлар, сабзи, ошқовоқ, олма, олхўри, нок, анор, лимон, беҳи, узум, қовун, тарвуз, гуруч, мош, нўхат, ловия, асал, шунингдек, чорвачилик маҳсулотларидан: тухум, сут маҳсулотлари, гўшт, дудланган чўчқа гўшти ва ҳоказоларни **сотиб олади.**

АДРЕСЛАР: Ташгоркоопторг бошқармаси — Тошкент-57, Жомий кўчаси, 5-уй. Телефонлар: 48-19-20, 48-43-73, 48-16-28.

Тайёрлов пунктлари Олой, Октябрь, Фарҳод, Қорасув бозорларида жойлашган.

Иш тартиби: дам олиш кунисиз ва танаффуссиз соат 7 дан 20.00 гача.

Савдо-харид базасининг адреси: Питомная кўчаси, 22-уй. Телефонлар: 90-49-81, 90-49-09. Иш соатлари: соат 9 дан 18:00 гача. Танаффус соат 13 дан 14.00 гача. Дам олиш куни якшанба.

Топширилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва чорвачилик маҳсулотлари эвазига муқобил савдо магазинларидан харидоргир саноат молларини харид қилиш мумкин. 2-магазин Октябрь бозорида, 12-магазин Олой бозорида жойлашган.

Иш соатлари: соат 9 дан 20.00 гача. Танаффус соат 14 дан 15.00 гача.

Дам олиш куни — душанба.

ТАШГОРКООПТОРГ (ТЕЛЕФОН 90-49-81)

Сиз электр энергиясини қандай сарфлаяпсиз?

Кечқурун шаҳар оқшом зулматига бурканган пайтда уйларнинг деразаларида юзлаб электр чироқлари порлайди. Мана, йўлакда чироқ, ётоқ хонасида бра ёки торшер, меҳмонхонада эса ёрқин чиройли қандил чарақлай бошлайди.

Ёритгичлар — кундалик турмушимизда муҳим ўрин тутади. Улар туфайли кўтаринки кайфият, шинамлик, комфорт юзага келади.

Бироқ, ўйлаб кўрайлик-чи, бир неча ёритиш пирборларининг бир варакайига ёниб туришига эҳтиёж бормикан? Ёки Сиз ошхонада юмуш билан банд бўлиб турганингизда бошқа хонада телевизорнинг ишлаб туриши тўғрими? Албатта, тўғри эмас. Электр энергиясидан тежаб-тергаб, оқилона фойдаланиш ҳар биримизнинг бурчимиздир.

Атиги бир киловатт-соат электр қуввати билан 100 килограмм нон пишириш, 14 килограмм пишлоқ чиқариш, икки жуфт пойабзал ёки 1 квадрат метр ип-газлама тайёрлаш мумкинлигини биласизми?

Агар ёрдамчи хоналардаги лампочкаларни кам қувватлиги билан алмаштирсангиз, электр чойнак ва электр иситиш асбобларини доимо тозалаб турсангиз, электр энергиясини анчагина иқтисод қилган бўласиз.

УЙДА

ҳеч ким кўрмаётган телевизорни, хонада ҳеч ким бўлмаса ҳам ёниб турган лампочкаларни албатта ўчириб қўйинг.

ХИЗМАТ ЖОЙИНГИЗДА

беҳуда ишлаётган электр приборларга, қурилиш майдончаларидаги кундуз куни ёниб турган прожекторларга, магазинларнинг реклама ва ёритгичларига бепарво бўлманг.

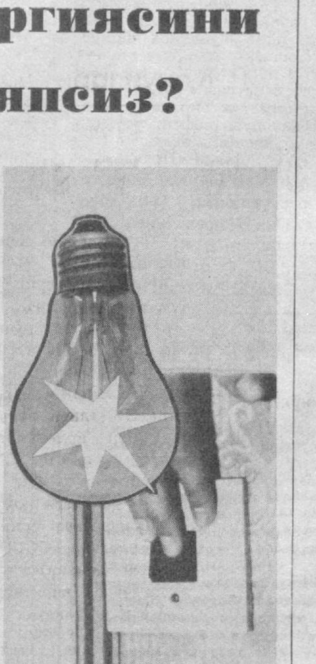

Узгосэнергонадзор.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Келинг, бир кулишайлик

Латиш халқ латифалари

Йўл бўйида осмонга қараб ётган подачи, барон келаётганини кўрса ҳам ўрнидан турмади.

— Салом, Янис! — деди унга помешчик.

— Салом, — деди чўпон пинагини бузмай.

— Қўрғонимга қаёқдан борса бўлади?

— Манови йўлдан, — деб оёғи билан кўрсатди у. Жаҳли чиққан хўжайин унга қичқирди:

— Агар ўзингни янаям танбалликка солсанг, бир сўм бераман!

— Унда, ўша пулни чўнтагимга соливоринг.

* * *

Қўрғон бошқарувчиси томорқада нўхат юлаётган чўпон боланинг таъзирини бермоқчи бўлди:

— Ҳей болакай, бу ёққа келгина, қизиқ бир гап бор.

— Ёш боланинг катталарбоп ҳамма нарсани ҳам билавериши шарт эмас.

* * *

Хизматкор барон билан битта шам ёниб бўлгунича бир бочка пивони ичиб тугатишга гаров ўйнади.

Бой бир бочка пиво ва битта янги шам олиб келинишини буюрди. Хизматчи кружкани тўлдириб, шамни ёққач, пивони шоша-пиша шимирди-ю, дарров уни пуфлаб ўчирди:

— Ахир пивони шам ёнгандагина ичишга келишдикку. Уни беҳудага сарфлаб нима қиламиз, хўжайин?

* * *

Қўрғон бошлиғи кўлда балиқ овлашни тақиқлаб қўйган эди. У бир куни соҳилда сувга қармоқ ташлаб ўтирган лўлини кўриб қолди:

— Бу ерда нима қиляпсан? Балиқ овлашни қатъиян ман қилганман-ку!?

— Мен балиқ тутаётганим йўқ, мен чувалчангни сувда чўмилтиряпман, холос, — деди лўли.

Редактор
Т. М. КОЗОҚБОЕВ.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 11068. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2236. Тиражи — 108.220. Индекс 64690.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.